Cynllun Blynyddol Drafft 2009/10

Ymgynghoriad

Dyddiad Cyhoeddi:	4 Rhagfyr 2008
Dyddiad Cau ar gyfer Ymatebion:	12 Chwefror 2009

Cynnwys

Adran		Tudalen
1	Crynodeb Gweithredol	1
2	Agwedd Ofcom at reoleiddio	5
3	Fframwaith strategol Ofcom a'r sector cyfathrebu sy'n newid	8
4	Y goblygiadau i raglen waith Ofcom	17
5	Rhaglen gwaith polisi manwl	21
6	Darparu gwasanaethau i ddinasyddion a defnyddwyr	38
7	Cyflwyno gwerth i randdeiliaid	44

Atodiad		Tudalen
1	Cwestiynau ymgynghori	45
2	Ymateb i'r ymgynghoriad hwn	46
3	Egwyddorion ymgynghori Ofcom	48
4	Dalen cyflwyno ymateb i'r ymgynghoriad	49

Adran 1

Crynodeb Gweithredol

Mae'r cynllun blynyddol yn nodi rhaglen waith Ofcom at y dyfodol

1.1 Mae cynllun blynyddol Ofcom yn dangos ein rhaglen waith arfaethedig ar gyfer y deuddeng mis o fis Ebrill 2009 i fis Mawrth 2010. Anogwn unrhyw un sydd â diddordeb yng ngwaith Ofcom i gyfrannu at y cynllun blynyddol drafft hwn, ac ymateb iddo, a bydd yr ymatebion wedyn yn sail i'n cynllun blynyddol terfynol i'w gyhoeddi ym Mawrth 2009. Rydym hefyd yn croesawu sylwadau ar y fersiwn ryngweithiol o'r crynodeb gweithredol hwn ar ein gwefan yn http://comment.ofcom.org.uk/annualplan0910/

Mae gwaith Ofcom yn canolbwyntio ar ofalu am fuddiannau dinasyddion a defnyddwyr

1.2 Mae gwaith Ofcom yn cael ei gymell gan ein dyletswydd i hyrwyddo buddiannau dinasyddion a defnyddwyr. Dros y flwyddyn ddiwethaf hon, rydym wedi gwneud cynnydd sylweddol mewn sawl maes allweddol wrth gyflawni'r ddyletswydd hon, er enghraifft:

- sicrhau bod defnyddwyr yn cael eu hysbysu a'u grymuso yn ein gwaith gyda'r diwydiant ar *wella* tryloywder am gyflymder band eang;
- sicrhau gwasanaethau teledu manylder uwch ar deledu daearol digidol; a
- chymryd camau yn dilyn nifer o gwynion yn ymwneud â rhaglennu ffonio i mewn er mwyn helpu i adennill ymddiriedaeth gwylwyr.

1.3 Wrth wneud y penderfyniadau hyn a phenderfyniadau polisi eraill, mae'n bwysig ein bod yn nodi buddiannau dinasyddion a defnyddwyr ac yn ymgynghori'n llawn â'n holl randdeiliaid.

Gwelwyd newidiadau mawr yn y sector cyfathrebu

1.4 Yn ystod y deuddeng mis diwethaf hefyd rydym wedi gweld nifer o ddatblygiadau pwysig yn y farchnad gyfathrebu ehangach. Mae amrywiaeth o wasanaethau newydd ac arloesol ar y farchnad wedi dod yn fwy poblogaidd, er enghraifft band eang symudol sy'n galluogi pobl i gael mynediad i'r rhyngrwyd yn hawdd wrth deithio. Rydym wedi cychwyn y broses o newid i'r digidol yn y DU yn llwyddiannus ac mae modelau busnes a chyfryngau traddodiadol a newydd yn awr yn cael eu cydgyfeirio.

1.5 Ar yr un pryd, rydym yn awr yn wynebu pwysau economaidd sylweddol ar raddfa fyd eang - ac nid yw'r sector cyfathrebu wedi'i warchod ychwaith rhag y pwysau hwn. Mae ansicrwydd ac ansefydlogrwydd yr hinsawdd bresennol yn golygu bod angen inni fod yn barod i weithredu'n gyflym ac yn gadarn os bydd unrhyw niwed yn digwydd i ddefnyddwyr o ganlyniad. Bydd goblygiadau pwysau economaidd hefyd yn ystyriaeth gyffredin gydol ein gwaith polisi yn 2009/10 wrth inni geisio hyrwyddo lefel gynaliadwy o gystadleuaeth yn yr holl farchnadoedd a reoleiddir gennym er mwyn bodloni anghenion dinasyddion a defnyddwyr.

1.6 Mae’r adolygiad sydd newydd gael ei roi ar waith gan y Llywodraeth, ‘Prydain Ddigidol - Digital Britain’[1], asesiad eang o’r materion sy'n wynebu'r sector cyfathrebu, hefyd yn dangos pwysigrwydd cynyddol y sector cyfathrebu i economi cyffredinol y DU. Croesawn y cynllun hwn ac edrychwn ymlaen at weithio gyda’r Llywodraeth dros y misoedd i ddod. Hefyd, byddwn yn parhau i gysylltu â llywodraethau yn y Gwledydd datganoledig i gefnogi cynlluniau perthnasol yn y sector cyfathrebu.

Mae'r gwaith sydd yn yr arfaeth gennym ar gyfer 2009/10 yn adlewyrchu'r datblygiadau hyn

1.7 Gan droi at 2009/10, bydd ein rhaglen waith arfaethedig ar gyfer y dyfodol yn ymateb i'r datblygiadau hyn yn y sector cyfathrebu ac yn adeiladu ar ein cynnydd hyd yma. Yn yr hinsawdd economaidd heriol hon, byddwn yn gweithio'n galed yn 2009/10 i sicrhau bod budd y dinesydd a'r defnyddiwr yn cael ei hyrwyddo a'i ddiogelu. Byddwn yn ceisio cyflawni hyn hefyd drwy ddarparu cyfleoedd ar gyfer twf ac arloesedd.

1.8 Wrth ddatblygu'n rhaglen waith arfaethedig ar gyfer 2009/10, rydym wedi defnyddio'r fframwaith strategol tair blynedd, a amlinellwyd gennym yn 2006. Bwriadwn ganolbwyntio ar bedwar prif faes:

- annog dull gweithredu seiliedig-ar-y-farchnad ar gyfer sbectrwm;
- hyrwyddo cystadleuaeth ac arloesedd;
- sicrhau y cyflenwir amcanion budd y cyhoedd; a
- gwella grymuso, diogelu a gorfodi ar gyfer dinasyddion a defnyddwyr.

1.9 Cefnogir y pedwar amcan hwn gan themâu ychwanegol sy’n berthnasol i holl feysydd gwaith Ofcom. Mae’r rhain yn cynnwys:

- parhau i symleiddio a lleihau rheoleiddio lle bo’n briodol a lleihau’r beichiau gweinyddol ar randdeiliaid i’r eithaf;
- hyrwyddo i’r eithaf ein heffaith ar ddatblygiadau polisi rhyngwladol i gynrychioli buddiannau dinasyddion a defnyddwyr y DU yn y ffordd orau bosibl; a
- sicrhau bod ein datblygiadau polisi yn sensitif i ddatblygiadau sefydliadol ac amodau’r farchnad yn holl Wledydd y DU, ac yn eu hadlewyrchu.

1.10 Mae’n rhaid inni hefyd ystyried yn ddwys y newidiadau tymor hwy sy'n digwydd yn y sector cyfathrebu, gan adeiladu ar waith y Llywodraeth ar Brydain Ddigidol. Felly, rydym yn bwriadu datblygu fframwaith strategol newydd hefyd a fydd yn ein galluogi i gynllunio a chanolbwyntio'n hymdrechion y tu hwnt i 2010 er mwyn cael fframwaith strategol tair blynedd newydd.

Rydym yn cynnig rhaglen waith fanwl ar gyfer 2009/10

1.11 O ganlyniad i ddatblygiadau diweddar a thueddiadau cyfredol, rydym yn cynnig rhaglen waith eang ar gyfer y flwyddyn nesaf yn cynnwys 19 maes gwaith o bwys, wedi’u grwpio dan 4 amcan allweddol ein fframwaith strategol.

[1] http://www.culture.gov.uk/reference_library/media_releases/5548.aspx

1.12 Mae ffigur 1 yn dangos rhai o'r prif feysydd y byddwn yn canolbwyntio arnynt ar gyfer y flwyddyn nesaf. Ceir diagram manwl o'n rhaglen waith ar dudalen 18.

Ffigur 1: Diagram yn dangos meysydd gwaith allweddol Ofcom yn 2009/10

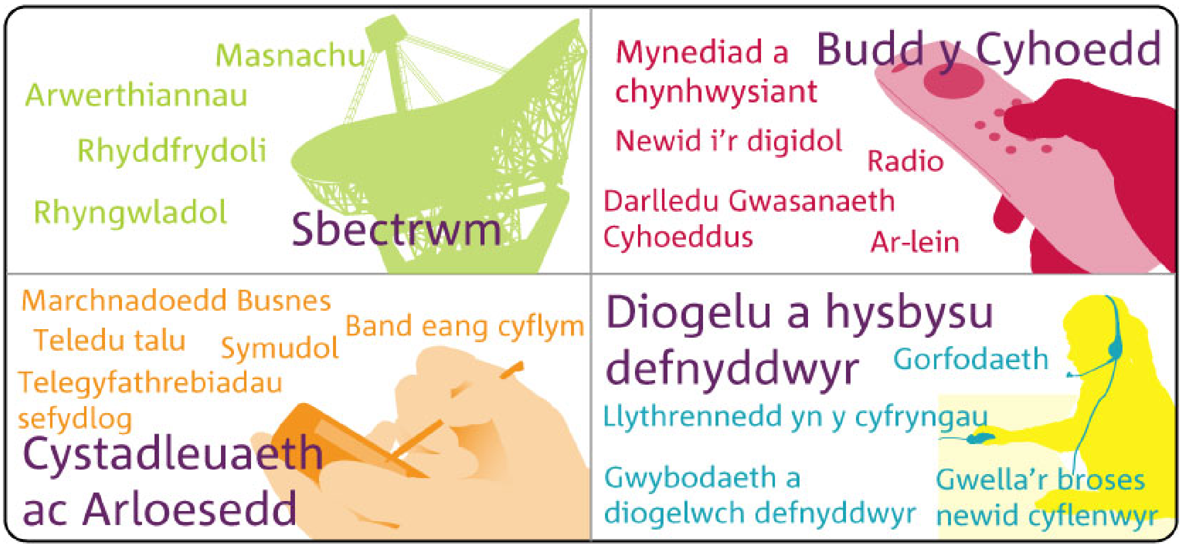

1.13 O fewn ein rhaglen waith, rydym wedi dynodi deg blaenoriaeth ar gyfer Ofcom. Meysydd gwaith yw'r rhain lle mae canlyniadau llwyddiannus yn hanfodol yn 2009/10 i sicrhau bod Ofcom yn cyflawni'i fwriad tymor hwy o sicrhau y bydd dinasyddion a defnyddwyr ar draws y DU yn gallu cael y manteision gorau posibl o gydgyfeiriant.

1.14 Dyma'n blaenoriaethau arfaethedig ar gyfer 2009/10:

Rhyddhau sbectrwm, gan gynnwys y Difidend Digidol	Hyrwyddo mynediad a chynhwysiant
Hyrwyddo cystadleuaeth mewn telegyfathrebiadau sefydlog	Paratoi ar gyfer dyfodol darlledu gwasanaeth cyhoeddus
Hyrwyddo cystadleuaeth mewn teledu trwy dalu	Cefnogi datblygiad radio
Galluogi rheolaeth glir ar gyfer rhwydweithiau craidd a mynediad cenhedlaeth nesaf	Hyrwyddo llythrennedd yn y cyfryngau
Asesu ein dull rheoleiddio yng nghyswllt y sector symudol	Datblygu a gorfodi polisïau diogelu'r defnyddwyr

1.15 Mae natur y sectorau cyfathrebu'n golygu y bydd materion annisgwyl yn codi'n aml yn ystod y flwyddyn i ddod. Mae ein cyfraniadau at drafodaethau'r diwydiant ar faterion preifatrwydd ar y rhyngrwyd a thorri hawlfraint ar-lein yn enghreifftiau o faterion a ddaeth i'r amlwg ond nad oeddem wedi cynllunio ar eu cyfer yn 2008/09. I sicrhau bod gan Ofcom ddigon o adnoddau i gyflawni tasgau annisgwyl o'r fath heb beryglu ein gwaith cyfredol, bwriadwn gadw wrth gefn gyfran o'n capasiti ar gyfer tasgau annisgwyl yn 2009/10.

Byddwn hefyd yn cyflwyno gwasanaethau allweddol i'n holl randdeiliaid

1.16 Ar ben ein rhaglen gwaith polisi, un o rolau allweddol Ofcom yw darparu amrywiaeth o wasanaethau i randdeiliaid. Mae'r rhain yn cynnwys cadw'r tonfeddi'n rhydd rhag ymyrraeth, dyrannu amrediadau rhifau ffôn, darparu gwasanaethau gwybodaeth i'r

farchnad a chynllunio ar gyfer Gemau Olympaidd Llundain. Mae'r rhain yn wasanaethau gwerthfawr ar gyfer rhanddeiliaid ac rydym yn edrych ar sut y gallwn barhau i wella'r gwaith o'u cyflwyno.

1.17 Wrth ddarparu ein gwasanaethau a'n rhaglen waith polisi i randdeiliaid, rydym yn dal wedi ymrwymo i fod mor effeithlon â phosibl. Ein nod yw darparu'r gwerth am arian gorau posibl i'n rhanddeiliaid a byddwn yn mynd ar ôl cyfres o gynlluniau i bennu cyfleoedd i fod yn fwy effeithlon ochr yn ochr â phroses drylwyr o adolygu'r gyllideb.

1.18 Mae'n bwysig fod ein holl randdeiliaid yn deall beth y bwriadwn ganolbwyntio arno yn y flwyddyn i ddod. Rydym yn croesawu barn ein rhanddeiliaid am y blaenoriaethau yr ydym yn eu cynnig a'n rhaglen waith ehangach ar gyfer y flwyddyn nesaf. Byddwn yn cyhoeddi canlyniadau'r ymgynghoriad hwn yn ein cynllun blynyddol terfynol ddiwedd Mawrth 2009.

Adran 2

Agwedd Ofcom at reoleiddio

2.1 Mae'r adran hon yn nodi sut rydym yn mynd i'r afael â'n dyletswyddau rheoleiddio a beth mae hynny'n ei olygu ar gyfer pennu ein rhaglen waith dros y flwyddyn nesaf.

2.2 Prif ddyletswydd Ofcom, fel y'i nodir yn Neddf Cyfathrebiadau 2003 yw:

- hyrwyddo buddiannau dinasyddion o ran materion cyfathrebu; a
- hyrwyddo buddiannau defnyddwyr mewn marchnadoedd perthnasol, drwy hyrwyddo cystadleuaeth lle bo hynny'n briodol.

2.3 Wrth gyflawni'r ddyletswydd hon, mae'n rhaid i Ofcom sicrhau'r chwe chanlyniad canlynol:

- sicrhau y gwneir y defnydd gorau posibl o'r sbectrwm electromagnetig;
- sicrhau bod amrediad eang o wasanaethau cyfathrebu electronig, gan gynnwys gwasanaethau data cyflymder uchel - ar gael drwy'r DU;
- sicrhau amrediad eang o wasanaethau teledu a radio o safon uchel ac apêl eang;
- cadw dewis wrth ddarparu gwasanaethau darlledu;
- defnyddio mesurau amddiffyn digonol i amddiffyn cynulleidfaoedd rhag deunydd tramgwyddus neu niweidiol; a
- defnyddio mesurau amddiffyn digonol i amddiffyn cynulleidfaoedd rhag annhegwch neu amhariad ar breifatrwydd.

2.4 Wrth geisio sicrhau'r canlyniadau hyn, cawn ein tywys gan yr egwyddorion rheoleiddio a welir yn ffigur 3. Mae'r egwyddorion hyn yn sicrhau ein bod yn mynd i'r afael yn effeithiol â materion polisi, ac mewn modd amserol, cadarn a chynhwysfawr. Maent hefyd yn helpu i ddarparu eglurder rheoleiddiol i'n rhanddeiliaid ynghylch agwedd Ofcom at reoleiddio.

Ffigur 2: Egwyddorion rheoleiddio Ofcom

Pryd fyddwn ni'n rheoleiddio

- Bydd Ofcom yn gweithredu gyda gogwydd tuag at beidio ag ymyrryd, ond, lle mae angen ymyrryd, byddwn yn gwneud hynny'n gyflym ac yn effeithiol.
- Bydd Ofcom yn ymyrryd pan mae dyletswydd statudol benodol i weithio tuag at amcan polisi cyhoeddus na all marchnadoedd ei chyflawni ar eu pennau'u hunain.

Sut rydym ni'n rheoleiddio

- Bydd Ofcom bob amser yn ceisio defnyddio'r dulliau rheoleiddio lleiaf ymwthiol o gyflawni ein hamcanion polisi.
- Bydd Ofcom yn ceisio sicrhau bod ein hymyriadau'n seiliedig ar dystiolaeth, yn gymesur, yn gyson, yn atebol ac yn dryloyw o ran y trafodaethau a'r canlyniad.
- Bydd Ofcom yn rheoleiddio drwy gyfrwng cynllun blynyddol clir, a adolygir gan y cyhoedd, ag ynddo amcanion polisi dynodedig.

Sut rydym ni'n cefnogi rheoleiddio

- Bydd Ofcom yn ymchwilio'n gyson i farchnadoedd a bydd yn anelu at fod ar flaen y gad o ran dealltwriaeth dechnolegol.
- Bydd Ofcom yn ymgynghori'n eang gyda'r holl randdeiliaid perthnasol ac yn asesu effaith camau rheoleiddiol cyn gosod rheoliadau ar farchnad.

2.5 Mae ein gogwydd tuag at beidio ag ymyrryd yn ceisio sicrhau ein bod dim ond yn rheoleiddio lle mae hynny'n gwbl angenrheidiol. Gallai canlyniadau o'r fath ystumio neu lesteirio datblygiad marchnadoedd cystadleuol a marchnadoedd sy'n newid yn gyflym. Ond, lle mae angen ymyrryd, byddwn yn gwneud hynny'n gyflym ac yn gadarn. Er enghraifft, gallai pwysau economaidd ehangach gynyddu'r perygl y bydd defnyddwyr yn dod yn destun sgamiau.

2.6 Mae'n rhaid i ni sicrhau bod rheoleiddio'n helpu yn hytrach na rhwystro datblygiad marchnadoedd. I gyflawni hyn, ein hegwyddor yw defnyddio'r peirianweithiau rheoleiddio lleiaf ymwthiol sy'n briodol i'r sefyllfa. Er enghraifft, ein gwaith yn hyrwyddo côd ymarfer dan arweiniad y diwydiant sy'n ymwneud â chyflymderau band eang a hysbysebir.

2.7 Rydym wedi ymrwymo i wneud penderfyniadau ar sail tystiolaeth. I wneud hyn, mae'n rhaid i ni ddeall agweddau defnyddwyr, a gwnawn hyn drwy raglen gynhwysfawr o ymchwil marchnad, a deall datblygiadau yn y farchnad y gwnawn drwy gasglu a dadansoddi gwybodaeth am y farchnad.

2.8 Rydym hefyd yn cydnabod pwysigrwydd ymgynghori â'n holl randdeiliaid amrywiol, yn anffurfiol wrth i opsiynau polisi gael eu pennu a'u mireinio, ac yn ffurfiol drwy gyhoeddi dogfennau ymgynghori.

2.9 Mae cynnal asesiadau effaith yn helpu i sicrhau ein bod yn dilyn arferion da wrth wneud penderfyniadau polisi. Mae asesiad effaith yn golygu bod yn glir am y mater y

mae angen rhoi sylw iddo, nodi ystod o opsiynau polisi a dadansoddi'r effeithiau y byddai pob un yn eu cael.

2.10 Pan ffurfiwyd Ofcom, y brif ddyletswydd a roddwyd i ni gan y Senedd oedd hybu buddiannau dinasyddion a defnyddwyr, ac mae hynny'n golygu ei bod yn arbennig o bwysig ein bod yn deall sut y mae ein penderfyniadau'n effeithio ar y grwpiau hyn. Fel defnyddwyr, rydym yn rhan o'r farchnad, gan brynu neu ddefnyddio nwyddau a gwasanaethau. Fel dinasyddion, nid ein buddiannau unigol cul ni sy'n bwysig i ni, ond beth sy'n dda i gymdeithas.

2.11 Weithiau gall buddiannau dinasyddion fod yn groes i fuddiannau rhai o leiaf o ddefnyddwyr unigol. Er enghraifft, ychydig iawn o bobl sy'n gwylio'r holl fathau o raglenni darlledu gwasanaeth cyhoeddus. Ac eto, mae'r rhan fwyaf o bobl yn cytuno bod rhai mathau o raglenni – megis rhaglenni plant neu newyddion rhanbarthol – er budd pob dinesydd, er nad ydynt yn gwylio'r rhaglenni hynny eu hunain.

2.12 Felly, wrth wneud penderfyniadau polisi, mae'n bwysig ein bod yn pennu buddiannau dinasyddion a buddiannau defnyddwyr hefyd. Gallwn wedyn ddeall y cyfaddawdu sydd yn aml ynghlwm wrth ein penderfyniadau. Bydd hyn yn arbennig o bwysig wrth i ni ymateb i farchnadoedd sydd yn mynd yn fwyfwy cystadleuol ac sy'n cydgyfeirio. Er enghraifft, ni fydd yr holl wasanaethau newydd yn cael eu darparu i bawb. Gall hyn olygu bod effaith cydgyfeirio'n anwastad ar draws grwpiau gwahanol o ddinasyddion neu ddefnyddwyr. Yn yr achos hwn, byddai angen i ni weithio gyda'r llywodraeth i ganfod pa wasanaethau, ym marn cymdeithas, ddylai fod ar gael yn fwy eang, gan gofio y gallai hyn arwain at rai defnyddwyr yn gorfod talu mwy am y gwasanaethau hynny.

2.13 Mae proses gynllunio flynyddol Ofcom yn ceisio pennu ein rhaglen waith i'r dyfodol gyda'r agwedd hon at reoleiddio yn y cof. Mae cynllun blynyddol y llynedd fwy neu lai ar y trywydd iawn, gyda chynnydd sylweddol wedi'i wneud mewn nifer o feysydd blaenoriaeth gan gynnwys darlledu gwasanaeth cyhoeddus, mynediad cenhedlaeth nesaf, teledu talu a rheoleiddio a thelegyfathrebiadau sefydlog. Mae nifer o feysydd gwaith o bwys eraill wedi'u cyflawni'n llwyddiannus, gan gynnwys ein gwaith yn hyrwyddo ymddiriedaeth yn y maes darlledu sydd yn awr yn cael ei symud ymlaen gan y diwydiant.

Adran 3

Fframwaith strategol Ofcom a'r sector cyfathrebu sy'n newid

3.1 Yn 2006, gwnaethom lunio fframwaith strategol tair blynedd i sicrhau bod gwaith Ofcom yn canolbwyntio ar gael y manteision gorau posibl o gydgyfeiriant. Er gwaethaf y newidiadau sylweddol yn y sector cyfathrebu ac yn y cyd-destun economaidd ehangach, mae amcanion allweddol y fframwaith hwn dal yn berthnasol ar gyfer 2009/10. Fodd bynnag, ar yr un pryd, credwn mai nawr yw'r amser cywir i ddechrau meddwl am ddyfodol Ofcom ar ôl 2010. Am y rheswm hwn, rydym yn cynnig y dylai paratoi fframwaith strategol newydd fod ymhlith y meysydd allweddol i ganolbwyntio arnynt dros y flwyddyn nesaf.

Mae ein proses gynllunio'n digwydd ar adeg o bwysau economaidd sylweddol

3.2 Crëwyd Ofcom yn 2003 i baratoi ar gyfer y cydgyfeirio yn y sector cyfathrebu ac i ymateb i'r newidiadau yn y diwydiannau a'r marchnadoedd cyfathrebu yn ystod y blynyddoedd olynol. Ers hynny, mae sector cyfathrebu'r DU wedi newid yn sylweddol, ond gan fwynhau twf parhaus ar y cyfan, er gwaetha'r gostyngiad yng ngwariant defnyddwyr oherwydd prisiau is. Yn fwy cyffredinol, mae'r diwydiannau cyfathrebu hefyd wedi elwa o dwf cyson yn yr economi ehangach.

3.3 Am y tro cyntaf ers ei greu, mae Ofcom eleni'n cynllunio'i weithgareddau mewn cyfnod lle nodweddir yr hinsawdd economaidd gan ansicrwydd ac ansefydlogrwydd. Rydym yn ymwybodol y gallai hyn gynyddu'r risgiau o niwed i ddefnyddwyr a dinasyddion. Yn gyson â'n hegwyddorion rheoleiddio, byddwn yn gweithredu'n gadarn ac yn gyflym os bydd angen. Bydd goblygiadau pwysau economaidd hefyd yn ystyriaeth gyffredin gydol ein gwaith polisi yn 2009/10 wrth inni geisio hyrwyddo lefel gynaliadwy o gystadleuaeth yn yr holl farchnadoedd a reoleiddir gennym er mwyn bodloni anghenion dinasyddion a defnyddwyr.

Mae ein fframwaith strategol yn pennu amcanion allweddol ein gwaith

3.4 Yng nghynllun y llynedd, nodasom sut y mae cydgyfeirio wedi siapio datblygiad y sector cyfathrebu: mae'r nifer sy'n defnyddio technolegau digidol yn dal i dyfu, mae gwasanaethau cydgyfeirio bellach ar gael ar draws ystod eang o ddyfeisiau ac mae tueddiadau defnyddio'n awgrymu rhagor o reolaeth a chyfranogiad[2].

3.5 Mae cydgyfeiriant yn dod â heriau a chyfleoedd yn ei sgil, ond nod Ofcom yw cael y manteision gorau posibl ohono. I'r diben hwn, cynlluniasom fframwaith strategol tair blynedd yn 2006 sy'n siapio cyfeiriad polisi Ofcom drwy ganolbwyntio ar bum prif faes:

- annog dull gweithredu seiliedig-ar-y-farchnad ar gyfer sbectrwm;
- hyrwyddo cystadleuaeth ac arloesedd mewn marchnadoedd sy'n cydgyfeirio;
- sicrhau y cyflenwir amcanion budd y cyhoedd;

[2] Gellir gweld trafodaeth ar y rhain a thueddiadau diweddar eraill yn y sector cyfathrebu yn yr adroddiad canlynol *UK Communications Market Report 2008*, http://www.ofcom.org.uk/research/cm/cmr08/

- grymuso dinasyddion a defnyddwyr a gwella cydymffurfiad rheoleiddiol lle bo angen; a
- cefnogi datblygiad fframweithiau cyfreithiol ac economaidd ar gyfer rheoleiddio cyfathrebu.

3.6 Yn ychwanegol i'r pum maes hyn, mae rhai themâu'n torri ar draws ein holl waith:

- lleihau rheoleiddio a beichiau gweinyddol;
- hyrwyddo i'r eithaf ein heffaith ar ddatblygu polisi rhyngwladol i gynrychioli orau gallwn fuddiannau dinasyddion a defnyddwyr y DU.

3.7 Am y tro cyntaf eleni, rydym yn bwriadu cyflwyno trydedd thema i adlewyrchu'r ffaith y bydd angen i ni ddechrau paratoi fframwaith strategol newydd ar gyfer Ofcom o 2010 ymlaen. Bydd yr adolygiad 'Prydain Ddigidol - Digital Britain' y mae'r Llywodraeth newydd ei roi ar waith yn ystyriaeth bwysig wrth i ni feddwl sut y bydd rôl Ofcom yn esblygu a sut, yn strategol, y dylai Ofcom roi sylw i'r materion allweddol yn y sector cyfathrebu o 2010 ymlaen.

3.8 Yn sgil ychwanegu maes gwaith trawsbynciol newydd, rydym eleni hefyd yn cynnig y dylai rhaglen waith Ofcom ar gyfer 2009/2010 ganolbwyntio ar bedwar o bum prif faes y fframwaith strategol. Bydd gwaith a fyddai'n flaenorol wedi dod dan y thema '*datblygu fframweithiau ar gyfer rheoleiddio'* yn cael ei gynnwys yn y gwaith paratoi ar gyfer ein fframwaith strategol newydd a'n gwaith ar ymgysylltu â pholisi rhyngwladol.

Ffigur 3: Fframwaith strategol presennol Ofcom

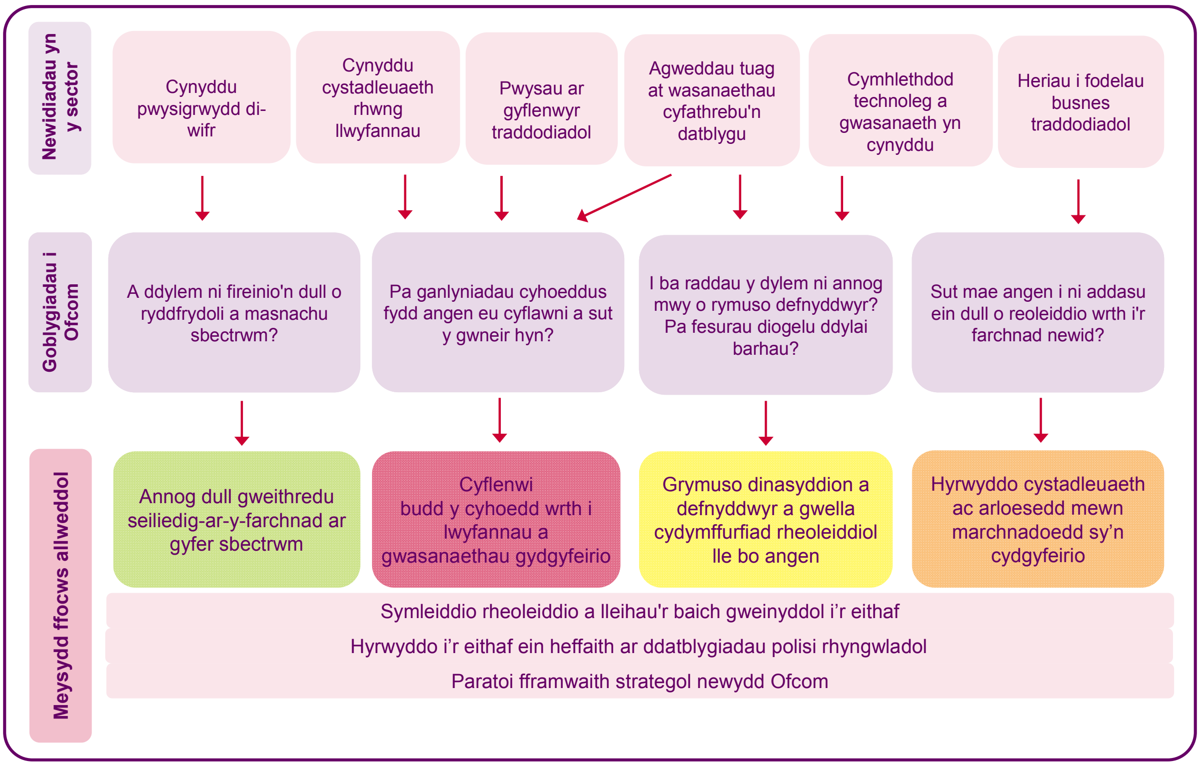

3.9 Isod rydym yn trafod y prif ddatblygiadau o dan bob un o bedair prif elfen y fframwaith y byddwn yn canolbwyntio arnynt eleni, a'r ffordd y mae'r rhain yn effeithio ar ein dull gweithredu strategol a'n rhaglen waith am y flwyddyn i ddod.

Mae sbectrwm yn dal yn adnodd allweddol ar gyfer y DU ac rydym yn dod ymlaen yn dda gyda rhoi ein rhaglen rhyddfrydoli ar waith.

3.10 Mae pwysigrwydd gwasanaethau a llwyfannau di-wifr i ddefnyddwyr a'r diwydiant wedi bod yn thema allweddol ers creu Ofcom. Dengys tystiolaeth fod y galw am wasanaethau di-wifr hen a newydd yn dal i dyfu. Mae'r defnydd o deledu digidol wedi cyrraedd 87% ac yn awr y mae'r rhagolygon yn gryf ar gyfer teledu manylder uwch (HDTV) ar amrywiaeth o lwyfannau, gan gynnwys teledu daearol digidol (DTT) a lloeren. Mae gwasanaethau symudol yn fwy poblogaidd nag erioed: mae'r niferoedd sy'n defnyddio ffonau symudol yn fwy na'r niferoedd sydd â llinellau sefydlog ac mae dulliau newydd o ddefnyddio'r sbectrwm hwn yn cynyddu, megis band eang symudol.

3.11 Mae cyflymder arloesi mewn gwasanaethau a llwyfannau di-wifr yn golygu bod nifer y defnyddiau gwahanol posibl ar gyfer yr un tonfeddi awyr (neu sbectrwm) yn tyfu. Mae hyn yn arbennig o wir ar gyfer yr hyn a elwir yn 'lle da' y sbectrwm radio, rhwng 300MHz a 3GHz. Mae'r siart isod yn dangos rhai o brif ddefnyddiau cyfredol sbectrwm radio yn y DU.

Ffigur 4: Diagram yn dangos y prif ddefnyddiau a wneir o'r sbectrwm radio yn y DU

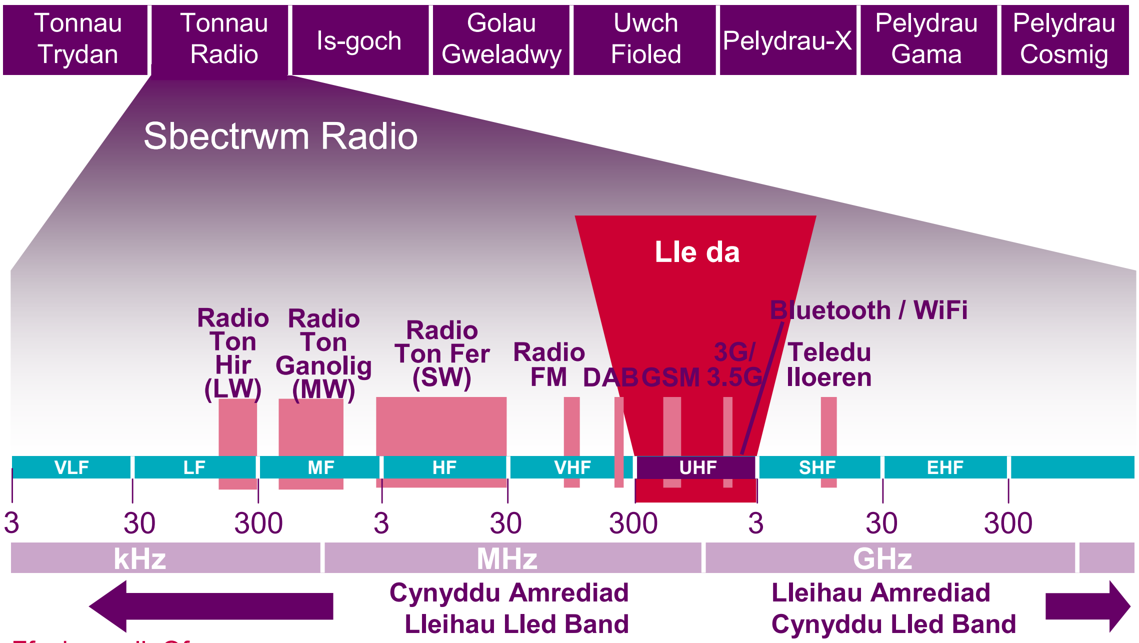

Ffynhonnell: Ofcom

3.12 Mae sbectrwm yn adnodd allweddol ar gyfer cymdeithas ac economi'r DU ac, yn gyffredinol, teimlwn mai dull gweithredu seiliedig-ar-y-farchnad ar gyfer rheoli sbectrwm yw'r ffordd fwyaf addas o sicrhau y defnyddir yr adnodd hwn yn y ffordd orau.

3.13 Yn 2005, cyflwynasom raglen o ryddhau sbectrwm, rhyddfrydoli a chaniatáu i sbectrwm gael ei fasnachu fel rhan o'n Hadolygiad o Fframwaith Sbectrwm[3]. Rydym yn awr ar gam olaf gweithredu'r rhaglen hon. Rydym wedi cynnal pum arwerthiant sbectrwm, gyda dau wedi'u cwblhau yn ystod y flwyddyn ddiwethaf: dyfarnwyd 6GHz o sbectrwm yn yr amrediad 10-40GHz a 40MHz yn yr hyn a elwir yn band-L (1452-1492MHz). Rydym hefyd yn rhoi blaenoriaeth uchel i fwrw ymlaen â rhyddfrydoli'r sbectrwm a ddefnyddir eisoes gan wasanaethau symudol yn y bandiau 900 a

[3] http://www.ofcom.org.uk/consult/condocs/sfr/sfr/

1800MHz. Mae hyn yn bwysig oherwydd y buddion mawr posibl i ddefnyddwyr, ond ar hyn o bryd mae cyfraith Ewrop yn cyfyngu ar ryddfrydoli yn y bandiau.

3.14 Yn ystod 2008 cychwynasom hefyd ar y broses dyfarnu'r band 2.6GHz, sbectrwm nad yw'n cael ei ddefnyddio ar hyn o bryd ac sy'n bwysig ar gyfer datblygu rhagor ar wasanaethau band eang di-wifr. Ond nid yw'r dyfarniad wedi'i roi eto oherwydd heriau cyfreithiol. Band sbectrwm hanfodol arall ar gyfer cyflwyno gwasanaethau di-wifr newydd neu well yw'r difidend digidol, y sbectrwm a ryddheir ar ôl y newid i'r digidol, ac rydym yn bwrw 'mlaen â'r gwaith o ryddhau'r band hwn. Rydym hefyd yn bwriadu gwneud rhagor o waith gyda masnachu sbectrwm a rhyddfrydoli.

Mae hyrwyddo cystadleuaeth ac arloesedd yn dal yn ganolog ar gyfer cyflwyno buddiannau i ddefnyddwyr

3.15 Mae hyrwyddo cystadleuaeth yn un o feysydd pwysig ymdrechion Ofcom i gyflwyno manteision cydgyfeiriant i holl ddinasyddion a defnyddwyr y DU. Mae datblygiadau yn y farchnad dros y flwyddyn ddiwethaf yn amlygu manteision cystadleuaeth yn y sector cyfathrebu. Mae gwariant cartrefi ar wasanaethau cyfathrebu wedi bod yn gostwng mewn termau real ers 2004, tra bo'r defnydd a'r niferoedd sy'n eu derbyn yn dal i dyfu. Dangosir hyn yn ffigur 5 isod.

Ffigur 5: Gwariant cartrefi ar wasanaethau cyfathrebu

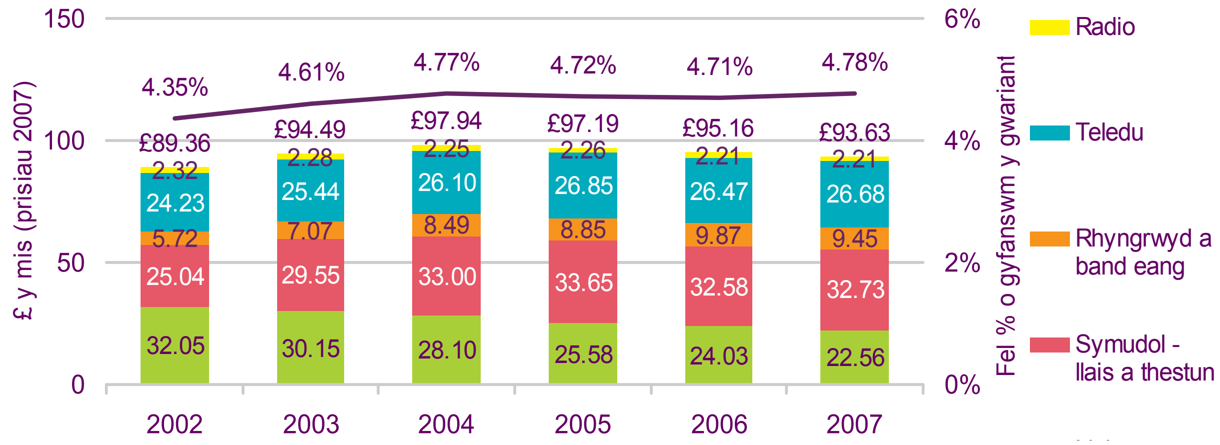

Ffynhonnell: Ofcom / gweithredwyr

3.16 Mae hyrwyddo cystadleuaeth effeithiol yn arwain at ganlyniadau cadarnhaol nid yn unig i ddefnyddwyr, ond hefyd i gwsmeriaid busnes. Er enghraifft, mae agor seilwaith i ddarparwyr cyfathrebu eraill a buddsoddi mewn LLU (Dadfwndelu Dolenni Lleol - Local Loop Unbundling) wedi cynyddu argaeledd band eang a'r dewis i ddefnyddwyr a busnesau mewn rhannau helaeth o'r DU. Ond mae anghenion busnesau a chwsmeriaid preswyl yn gallu amrywio'n fawr ac mae'n bwysig ein bod yn mynd i'r afael â materion sy'n effeithio ar y ddau grŵp. Oherwydd hyn, bwriadwn weithredu mewn meysydd gwaith newydd a fydd yn canolbwyntio'n benodol ar farchnadoedd busnes.

3.17 Yn y maes darlledu, mae llawer o'r prif gyfranogwyr wedi lansio gwasanaethau ar lwyfannau newydd: mae gwasanaethau dal i fyny ar raglenni teledu yn dod yn boblogaidd iawn, ac mae'r BBC ac ITV hefyd wedi lansio Freesat, gwasanaeth lloeren am ddim sy'n cynnig sianeli teledu manylder uwch (HDTV). Rydym wedi dechrau aildrefnu amlblecsau Teledu Daearol Digidol (DTT) a fydd yn gadael i wylwyr gael sianeli teledu manylder uwch ar Freeview hefyd. Mae'r heriau a nodwyd

y llynedd yn y farchnad teledu talu yn dal yn berthnasol. Mae Ofcom yn ymgynghori ar hyn o bryd ar nifer o opsiynau arfaethedig y byddwn yn gobeithio eu rhoi ar waith flwyddyn nesaf.

3.18 Tra mae darlledwyr yn ehangu'u gwasanaethau ar amrywiaeth o lwyfannau digidol, gall cwmnïau telegyfathrebu ddibynnu ar y defnydd o dechnolegau band eang sefydlog a di-wifr newydd er mwyn gallu cyflwyno cymwysiadau arloesol. Yn y misoedd diwethaf, mae cynlluniau wedi cael eu cyhoeddi ar gyfer buddsoddi mewn band eang cyflym iawn. Mae BT yn gobeithio cyflwyno mynediad cenhedlaeth nesaf[4] i ryw 10 miliwn o gartrefi yn y DU erbyn 2012, tra mae Virgin Media wedi cyhoeddi y bydd yn dechrau cynnig 50Mbps cyn bo hir i'w gwsmeriaid cebl. Mae cwmnïau sy'n dod i mewn o'r newydd hefyd yn targedu rhannau arbennig gan gynnwys IFNL (Rhwydweithiau Ffibr Annibynnol) a H20-Fibrecity.

3.19 Wrth i ni symud tuag at newid i rwydweithiau ffibr newydd a'r defnydd effeithiol ohonynt, mae'n bwysig fod Ofcom yn gosod fframwaith rheoleiddio sy'n sicrhau y gall defnyddwyr barhau i fwynhau manteision cystadleuaeth, arloesedd a dewis. Fel mewn blynyddoedd blaenorol, mae Ofcom dal yn ymrwymedig i gyflwyno cywerthedd yn llawn ym maes telegyfathrebiadau, lle mae'n rhaid i BT gynnig mynediad cyfanwerthol i ddarparwyr eraill at ei rwydweithiau ar sail gyfartal. Flwyddyn nesaf, byddwn yn rhoi sylw i'r heriau newydd o gyflwyno cywerthedd effeithiol o ganlyniad i'r trawsnewid i rwydweithiau ffibr newydd.

3.20 Y sector Symudol yw'r farchnad fwyaf a reoleiddir gan Ofcom, gan roi cyfrif am dros chwarter o'r holl refeniw cyfathrebu manwerthol. Ar hyn o bryd mae 40% o'r holl funudau llais yn alwadau symudol ac mae lefel SMS (negeseuon testun) yn dal i dyfu'n gyflym. Ochr yn ochr â'r twf parhaus mewn gwasanaethau symudol traddodiadol, mae donglau band eang symudol wedi profi lefelau twf uchel iawn yn 2008.

3.21 Er bod y sector yn tyfu ac yn arloesi, amlygodd y ddogfen gyntaf a gyhoeddwyd fel rhan o'n Hasesiad o'r Sector Symudol[5] rai meysydd pryder yn ymwneud â diogelu defnyddwyr, derbyniad gwael mewn rhai ardaloedd yng Ngwledydd DU ac allgau cymdeithasol. Yn ystod 2009/10 byddwn yn edrych ar y rhain a materion tymor hwy eraill sy'n gysylltiedig â datblygu rheoleiddio yn y sector symudol.

Mae cyflenwi amcanion budd y cyhoedd yn dal yn hanfodol yn y sectorau cyfathrebu sy'n cydgyfeirio.

3.22 Mae agweddau pobl at dechnoleg cyfathrebu a'u defnydd ohoni yn dod yn fwyfwy amrywiol. Mewn rhai ffyrdd, mae canlyniadau ar gyfer y cyhoedd yn haws eu cyflenwi oherwydd mwy o gystadleuaeth a dewis. Mewn ffyrdd eraill, mae'r modelau cyfredol ar gyfer cyflenwi budd y cyhoedd yn wynebu heriau difrifol. Enghreifftiau o hyn yw Darlledu Gwasanaeth Cyhoeddus a Rwymedigaethau Gwasanaeth Cyffredinol (USO). Mae hyn yn ei dro yn golygu bod yn rhaid disodli'r trefniadau hynny gyda rhai newydd yn ogystal ag ailystyried y canlyniadau i'r cyhoedd yr ydym yn ceisio'u cyflawni.

[4] Term cyffredinol yw 'mynediad cenhedlaeth nesaf' sy'n cyfeirio at y technolegau telegyfathrebu amrywiol sy'n gallu darparu band eang cyflym iawn. Yn achos BT yn benodol, mae cyflwyno mynediad cenhedlaeth nesaf yn golygu cyfnewid gwifrau copr gyda cheblau ffibr optig sy'n gallu darparu band eang yn gyflymach.

[5] *Mobile citizens, mobile consumers* - http://www.ofcom.org.uk/consult/condocs/msa08/

3.23 Mae ein Hadolygiad o Ddarlledu Gwasanaeth Cyhoeddus wedi amlygu llawer o'r materion hyn eisoes - gan gynnwys economeg heriol rhaglenni teledu plant, y ddarpariaeth newyddion ranbarthol a'r pwysau ariannol ehangach a wynebir gan Ddarlledwyr Gwasanaeth Cyhoeddus Masnachol. Ar hyn o bryd rydym yn ymgynghori ar y modelau yr ydym yn eu hargymell ar gyfer datblygu system DGC y DU yn y dyfodol ac yn ystod y flwyddyn nesaf byddwn yn cefnogi llywodraeth y DU a'r Gwledydd Datganoledig i weithredu setliad cytunedig.

3.24 Mae radio'n sector arall sydd o dan bwysau. At ei gilydd, mae gorsafoedd radio wedi cadw'u cynulleidfaoedd yn ystod y flwyddyn ddiwethaf, ond mae'r oriau gwrando ar gyfartaledd wedi disgyn yn yr holl grwpiau oedran ar wahân i'r grŵp dros 55.

Ffigur 6: Newidiadau yn yr oriau gwrando 2002 – 2007, yn ôl grŵp oedran

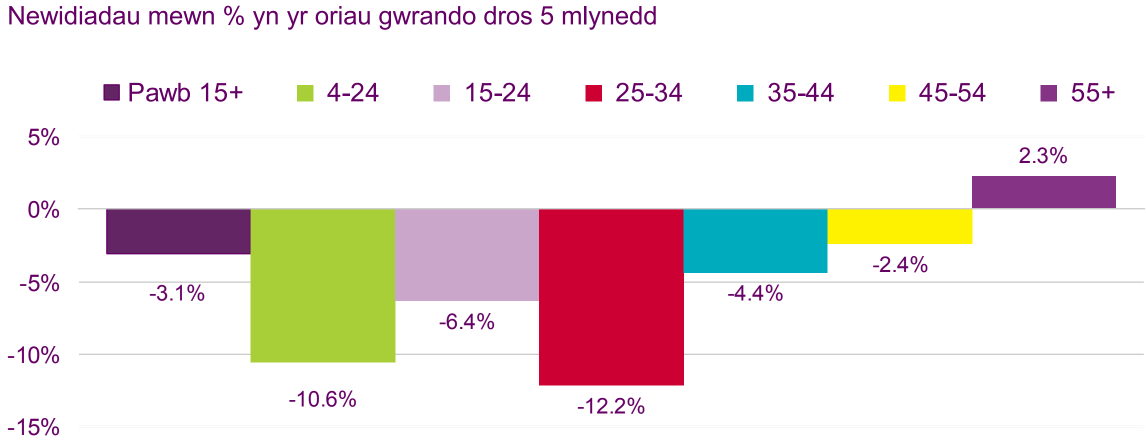

Ffynhonnell: RAJAR: wedi selio ar flwyddyn 2002 yn erbyn 2007

3.25 Mae'r sector radio hefyd yn wynebu anawsterau sylweddol yn wyneb amodau economaidd difrifol a thechnolegau sy'n newid. Yn benodol, mae economeg DAB yn dal yn llawn her i'r rhai sy'n gweithredu ar y llwyfan hwn. Mae'r Gweithgor Radio Digidol a sefydlwyd ddiwedd y llynedd wedi gwneud argymhellion cychwynnol am ddyfodol radio digidol, a dros y flwyddyn nesaf byddwn yn parhau i gefnogi gweithgarwch y gweithgor hwnnw.

3.26 Mae Ofcom yn cael mwy a mwy o geisiadau i hwyluso materion budd y cyhoedd mewn cyfryngau ar-lein. Dwy enghraifft o hyn yw'r gwaith yr ydym yn ei wneud ar faterion preifatrwydd sy'n ymwneud â thargedu hysbysebu a chydlynu cytundeb gan y diwydiant ar fesurau i fynd i'r afael â rhannu ffeiliau defnyddiwr-i-ddefnyddiwr anghyfreithlon. Gan nad yw gweithredu ar y materion hyn yn dod dan gylch gwaith ffurfiol presennol Ofcom, rydym yn cydweithio gyda'r diwydiant i sicrhau bod buddiannau defnyddwyr a dinasyddion yn cael eu cynrychioli'n briodol mewn mesurau hunanreoleiddio doeth ac yng nghodau'r diwydiant.

3.27 Gyda datblygiadau mewn technolegau digidol o ran niferoedd sy'n eu defnyddio ac argaeledd, mae'r materion sy'n ymwneud â mynediad a chynhwysiant yn dal yn hollbwysig ar draws y sector cyfathrebu ac yn ein gwaith polisi. Er enghraifft, mae'r bylchau yn y derbyniad ar gyfer ffonau symudol mewn nifer o rannau o'r DU yn dal angen sylw. Mae'r problemau sy'n deillio o hyn i'w gweld yn arbennig mewn rhai ardaloedd yn yr Alban, Cymru a Gogledd Iwerddon. Mae heriau allweddol hefyd yn ymwneud ag argaeledd llwyfannau newydd megis technoleg band eang cyflym iawn, a fydd yn bell o fod ar gael i bawb yn y dyfodol agos, a chael canlyniad cynaliadwy ar gyfer USO.

3.28 Mae gwahaniaethau hefyd yn y niferoedd sy'n derbyn gwasanaethau cyfathrebu a'r defnydd ohonynt rhwng rhai grwpiau yn y boblogaeth, sy'n codi rhagor o bryderon am gynhwysiant digidol. Mae defnyddwyr hŷn, yn ogystal â phobl anabl a'r rhai a'r incymau is, yn aml ar ôl gweddill cymdeithas yng nghyswllt derbyn gwasanaethau newydd. Rydym yn cydnabod bod gwelliannau mewn cynhwysiant digidol o fudd i unigolion a chymdeithas yn gyffredinol. Yn ystod 2009/10, bwriadwn roi sylw i faterion sy'n ymwneud ag argaeledd daearyddol, niferoedd sy'n derbyn y gwasanaeth yn ddaearyddol, a hyrwyddo'r defnydd effeithiol o wasanaethau a thechnolegau.

Mae cydymffurfio a grymuso defnyddwyr mor bwysig ag erioed ar adegau pan mae'r amodau economaidd yn ddifrifol

3.29 Mae'n annhebygol y bydd sector cyfathrebu'r DU yn cael ei warchod rhag y pwysau economaidd sylweddol a deimlir ar hyn o bryd ar raddfa fyd eang. Gall hinsawdd ansefydlog ac ansicr iawn arwain at gymhellion i gamymddwyn a anelir at fanteisio'n annheg ar ddefnyddwyr anwybodus. Yn y sefyllfa hon, mae'n bwysig iawn sicrhau bod mesurau effeithlon a chyflym ar waith i roi sylw i unrhyw arferion gan ddarparwyr gwasanaethau a fydd yn peri niwed neu golled i ddefnyddwyr.

3.30 Mewn marchnad lle mae nifer y cynigion newydd yn tyfu'n gyson a lle mae cynigion gwasanaeth yn fwyfwy cymhleth, mae angen i ni sicrhau bod defnyddwyr yn gallu gwneud dewisiadau gwybodus ac yn gallu symud yn hawdd rhwng gwasanaethau. Mewn gwasanaethau telegyfathrebu, mae nifer y defnyddwyr sy'n newid darparwyr yn cynyddu, ond mae'n dal yn cynrychioli lleiafrif o'r holl ddefnyddwyr. Hefyd, ceir rhwystrau gwahanol i newid darparwr mewn rhannau gwahanol o'r sector. Dangosir hyn yn ffigur 7 isod, sy'n dangos bod rhwyddineb newid yn amrywio ar draws gwasanaethau telegyfathrebu gwahanol. Er y gwelwyd gwelliannau yn lefel ymwybyddiaeth defnyddwyr ac yn y nifer sy'n symud rhwng gwasanaethau, rhaid i ni sicrhau y bydd hyn yn parhau.

Ffigur 7: Pa mor rhwydd yw newid cyflenwyr

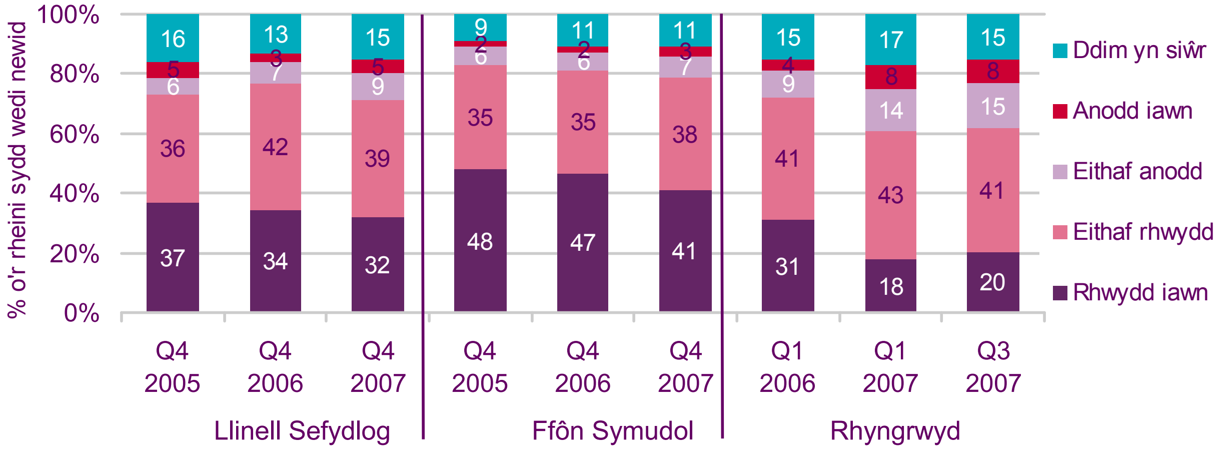

Ffynhonnell: Gwaith Ymchwil Ofcom, Q2 2008. Holl oedolion sydd wedi newid darparwr erioed

3.31 Mae angen inni hefyd wella ein ffocws ar lythrennedd yn y cyfryngau. Bydd gan gymdeithas sy'n llythrennog yng nghyswllt y cyfryngau, y sgiliau, yr wybodaeth a'r ddealltwriaeth y mae pobl eu hangen i wneud defnydd llawn o'r cyfleoedd a gynigir gan wasanaethau cyfathrebu newydd a thraddodiadol. Bydd hefyd yn galluogi pobl i ddiogelu'u hunain a'u teuluoedd rhag y peryglon posibl a gyflwynir gan wasanaethau newydd neu gan ddarparwyr gwasanaeth yn camymddwyn.

Bydd rhai themâu allweddol yn gyffredin drwy'r meysydd polisi a ddisgrifir uchod

3.32 Yn ogystal â'r meysydd a drafodwyd uchod, mae ein fframwaith strategol yn cynnwys tri maes ffocws trawsbynciol. Yma rydym yn trafod eu perthnasedd ar gyfer 2009/2010:

- **Symleiddio rheoleiddio a lleihau'r baich gweinyddol:** Bydd Ofcom yn parhau â'i ymrwymiad i leihau rheoleiddio a'r beichiau gweinyddol ar y busnesau a reoleiddir gennym lle bo'n briodol er budd dinasyddion a defnyddwyr. Ceisiwn wneud hyn ar draws ein gwaith polisi, drwy symleiddio rheolau lle bo angen a chael gwared ag ymyrraeth ddiangen a all lesteirio datblygiad ac arloesedd y farchnad. Gan fod y pwysau economaidd presennol yn debygol o gyflwyno heriau ychwanegol i lawer o'n rhanddeiliaid, mae'n hanfodol fod Ofcom yn lleihau unrhyw feichiau diangen a achosir gan reoleiddio.

- **Hyrwyddo i'r eithaf ein heffaith ar ddatblygiadau polisi Ewropeaidd a rhyngwladol ehangach:** mae datblygiadau allanol ehangach dros y blynyddoedd diwethaf wedi dangos bod angen mwy o ffocws ar reoleiddio cyfathrebu a llunio polisïau yn y maes ar lefel ryngwladol. Yn ystod y flwyddyn ddiwethaf hon, rydym wedi ymgysylltu'n rhagweithiol â sefydliadau'r UE mewn cynlluniau deddfwriaethol amrywiol, megis yr adolygiad o'r Fframwaith Ewropeaidd ar gyfer cyfathrebu electronig. Mae hyn wedi symud ymlaen a bydd y cam gweithredu'n cychwyn yn y man. Nodweddir 2009/10 gan lefel debyg o ymgysylltiad rhyngwladol. Mae Ofcom yn gwbl ymrwymedig i ddull rheoleiddio sy'n fyd-eang gan fod llawer o'n rhanddeiliaid bellach yn rhan o weithrediadau rhyngwladol. Oherwydd hyn, byddwn yn parhau i goleddu a, lle bo'n briodol, yn rhannu arferion gorau gyda'n cymheiriaid yn rhyngwladol, y tu hwnt i Ewrop.

- **Paratoi fframwaith strategol newydd Ofcom:** wrth i ni ddod i flwyddyn gweithredu olaf ein fframwaith strategol presennol, rydym yn cydnabod bod yr amser yn briodol i ystyried datblygu fframwaith strategol newydd ar gyfer Ofcom, a fydd yn ein galluogi i gynllunio a chanolbwyntio'n hymdrechion yn y tymor canolig i'r tymor hir. Mae'r gwaith hwn ar y gweill a bydd cyswllt agos rhyngddo a'r gefnogaeth y byddwn yn ei darparu i adolygiad 'Prydain Ddigidol – Digital Britain' y Llywodraeth. Yn y ddogfen hon rydym hefyd yn gofyn am sylwadau ar ba elfennau y dylid eu cynnwys yn y fframwaith strategol newydd.

Mae rhaglen waith arfaethedig Ofcom wedi'i chynllunio i ystyried y datblygiadau hyn

3.33 Mae'r datblygiadau a ddisgrifir uchod yn cynnig addewid o fathau newydd o fudd i'r defnyddiwr, a ffyrdd newydd o gael dinasyddion i gyfranogi mewn cymdeithas. Ac eto maent hefyd yn cyflwyno nifer o heriau penodol ar gyfer rheoleiddio.

3.34 Gall heriau ychwanegol godi yn sgil yr ansicrwydd cynyddol gyda'r rhagolygon economaidd ehangach. Yn ystod y blynyddoedd diweddar, mae nifer o fuddion i'r defnyddwyr wedi deillio o newid technolegol sy'n gyrru esblygiad y farchnad. Oherwydd y cynnydd sylweddol mewn ansicrwydd economaidd, yn ystod 2009/10 byddwn yn gweithio i hyrwyddo cyfleoedd ar gyfer twf ac arloesedd er budd dinasyddion a defnyddwyr.

3.35 Credwn fod y fframwaith strategol tair blynedd cyffredinol a nodwyd yng nghynllun blynyddol Ofcom y llynedd yn dal yn briodol ar gyfer 2009/10. Mae'r fframwaith yn

darparu ffocws ar gyfer meysydd allweddol datblygiad y farchnad ac i ganolbwyntio'n hymdrechion ar gyflawni'n dyletswyddau a bennir yn y Ddeddf Cyfathrebiadau.

Adran 4

Y goblygiadau i raglen waith Ofcom

4.1 Mae'r dadansoddiad yn yr adran flaenorol yn dangos bod elfennau allweddol ein fframwaith strategol cyfredol yn berthnasol i'n nodau o hybu cydgyfeiriant a sicrhau bod y manteision yn cael eu mwynhau ar draws y DU. O ganlyniad, rydym yn cynnig mai ffocws allweddol ein rhaglen waith yn 09/10 fydd rhoi sylw i waith sydd eisoes ar y gweill, ac ar yr un pryd, adlewyrchu amodau'r farchnad sy'n datblygu.

4.2 Mae'r datblygiadau a nodwyd yn ein dadansoddiad yn awgrymu nifer o feysydd y dylai Ofcom roi sylw iddynt yn 2009/10 fel y dangosir yn Ffigur 8 ar dudalen 18. Mae dau fath eang o weithgareddau:

- **Gweithredu parhaus**: gweithgareddau yw'r rhain sy'n deillio o brosiectau polisi blaenorol sydd yn awr yn cael eu rhoi ar waith, er enghraifft gwaith Ofcom ar y Newid i'r Digidol a hybu cystadleuaeth ym maes telegyfathrebiadau sefydlog, yn dilyn ein hadolygiad strategol o delegyfathrebiadau. Er bod gwaith datblygu polisi sylweddol wedi'i gwblhau mewn rhai achosion, mae ein ffocws ar roi'r polisïau hyn ar waith yn ddidrafferth yn hanfodol er mwyn cyflawni nodau rheoleiddio.

- **Datblygiadau polisi cyfredol:** mae'r categori hwn yn cynnwys meysydd lle mae datblygiadau polisi yn yr arfaeth ar gyfer 2009/10, er enghraifft ein gwaith yn ymwneud â materion ar-lein megis preifatrwydd a thorri amodau hawlfraint, a materion syn wynebu'r marchnadoedd busnes.

Ffigur 8: Fframwaith polisi strategol a meysydd gwaith o bwys ar gyfer 2009/10

Elfennau'r fframwaith	Annog dull gweithredu seiliedig-ar-y-farchnad ar gyfer sbectrwm	Hyrwyddo cystadleuaeth ac arloesedd mewn marchnadoedd sy'n cydgyfeirio	Cyflenwi budd y cyhoedd wrth i lwyfannau a gwasanaethau gydgyfeirio	Grymuso dinasyddion a defnyddwyr a gwella cydymffurfiad rheoleiddiol lle bo angen
Gweithredu polisi	• Rhyddhau sbectrwm, gan gynnwys y Difidend Digidol • Cyflawni nodau sbectrwm rhyngwladol	• Hyrwyddo cystadleuaeth mewn telegyfathrebiadau sefydlog • Hyrwyddo cystadleuaeth mewn teledu talu	• Hyrwyddo mynediad a chynhwysiant • Cefnogi'r Newid i'r Digidol	• Hyrwyddo llythrennedd yn y cyfryngau • Datblygu a gorfodi polisïau diogelu'r defnyddwyr • Gorfodi cystadleuaeth a datrys anghydfodau
Datblygu polisi	• Cefnogi datblygiad rhyddfrydoli a masnachu sbectrwm	• Galluogi rheolaeth glir ar gyfer rhwydweithiau craidd a mynediad cenhedlaeth nesaf • Asesu ein dull rheoleiddio yng nghyswllt symudol • Marchnadoedd Busnes	• Paratoi ar gyfer dyfodol Darlledu Gwasanaeth Cyhoeddus • Cefnogi datblygiad radio • Cefnogi dulliau newydd ar gyfer materion ar-lein	• Hyrwyddo gwybodaeth defnyddwyr a gwella'r drefn newid darparwyr

Symleiddio rheoleiddio a lleihau'r beichiau gweinyddol i'r eithaf

Hyrwyddo i'r eithaf ein heffaith ar ddatblygiadau polisi Ewropeaidd a Rhyngwladol ehangach

Paratoi fframwaith strategol newydd Ofcom

Gwella gallu Ofcom i gyflwyno mewn meysydd allweddol hanfodol

4.3 Mae ein dadansoddiad o ddatblygiadau yn y farchnad hefyd yn awgrymu bod sawl maes lle mae cyflawni'n hanfodol yn y tymor byr. Ar yr un pryd, mae cydgyfeiriant yn rhoi heriau i Ofcom y mae angen rhoi sylw iddynt ar draws y bwrdd. I sicrhau y gallwn gyflawni ar ein hymrwymiadau i ddinasyddion a defnyddwyr, rydym wedi edrych ar ein gallu i gynllunio a chanolbwyntio ar y gwaith mwyaf hanfodol.

4.4 Drwy wneud hyn, rydym wedi nodi nifer o flaenoriaethau pwysig yn ein rhaglen waith sy'n allweddol, yn ein barn ni, ar gyfer cyflawni ein hamcanion strategol. Ac eto byddwn hefyd yn cadw wrth gefn ran o gapasiti Ofcom flwyddyn nesaf yn benodol ar gyfer delio gyda materion annisgwyl sy'n codi yn ystod y flwyddyn.

Mae nifer o feysydd gwaith yn hanfodol i anghenion hirdymor dinasyddion a defnyddwyr

4.5 Mae’n hanfodol fod Ofcom yn cyflawni yn holl feysydd y rhaglen waith er mwyn iddo ddiwallu ei ddyletswyddau statudol yng nghyswllt dinasyddion a defnyddwyr. Ond, o fewn y rhaglen hon, mae nifer o faterion a fydd yn arbennig o bwysig i ddinasyddion, defnyddwyr, ein rhanddeiliaid ac Ofcom yn y flwyddyn i ddod. Y rhain yw elfennau ein gwaith a allai'r ddarparu’r buddion mwyaf i ddinasyddion a defnyddwyr, y rhai sy’n rhoi sylw i'r risgiau mwyaf ar gyfer dinasyddion a defnyddwyr a'r meysydd hynny sydd fwyaf sensitif o ran amser.

4.6 Rydym wedi nodi sawl maes blaenoriaeth ar gyfer y flwyddyn i ddod, ac fe'u dangosir yn Ffigur 10 isod. Dewiswyd y rhain ar ôl cael mewnbwn gan gyrff cynghori statudol Ofcom sy’n gofalu am elfennau penodol buddiannau dinasyddion a defnyddwyr.

Ffigur 9: Y prif feysydd blaenoriaeth ar gyfer 2009/10

Elfennau'r fframwaith	**Annog dull gweithredu seiliedig-ar-y-farchnad ar gyfer sbectrwm**	**Hyrwyddo cystadleuaeth ac arloesedd mewn marchnadoedd sy’n cydgyfeirio**	**Cyflenwi budd y cyhoedd wrth i lwyfannau a gwasanaethau gydgyfeirio**	**Grymuso dinasyddion a defnyddwyr a gwella cydymffurfiad rheoleiddiol lle bo angen**
Prif faes blaenoriaeth	• Rhyddhau sbectrwm, gan gynnwys y Difidend Digidol	• Hyrwyddo cystadleuaeth mewn telegyfathrebiadau sefydlog • Hyrwyddo cystadleuaeth mewn teledu talu • Galluogi rheolaeth glir ar gyfer rhwydweithiau craidd a mynediad cenhedlaeth nesaf • Asesu ein dull rheoleiddio yng nghyswllt symudol	• Hyrwyddo mynediad a chynhwysiant • Paratoi ar gyfer dyfodol darlledu gwasanaeth cyhoeddus • Cefnogi datblygiad radio	• Hyrwyddo llythrennedd yn y cyfryngau • Datblygu a gorfodi polisïau diogelu’r defnyddwyr

4.7 Bydd Ofcom yn gweithio i sicrhau bod y **prif feysydd blaenoriaeth** hyn yn derbyn adnoddau digonol i sicrhau bod ein cynlluniau'n cael eu cyflawni. Pan fydd gofynion ychwanegol o ran adnoddau’n codi yn ystod y flwyddyn oherwydd datblygiadau annisgwyl, bydd y meysydd hyn yn cael blaenoriaeth dros feysydd gweithgarwch eraill.

4.8 Ond, nid yw dynodi prif feysydd blaenoriaeth yn golygu nad yw meysydd polisi eraill a gwaith gweithredol arall a bennwyd ar gyfer 2009/10 yn bwysig hefyd. Mae'r holl

feysydd polisi yr ydym wedi'u pennu wedi cael eu dynodi yn ystod ein proses gynllunio fel meysydd sy'n allweddol er mwyn i ni gyflawni'n dyletswyddau tuag at ddinasyddion a defnyddwyr. Byddwn yn parhau i weithio i sicrhau bod ein cynlluniau yn holl feysydd ein rhaglen waith yn cael eu cyflawni i'r safon uchaf bosibl, ochr yn ochr â sicrhau canlyniadau yn y meysydd hanfodol a nodwyd.

Mynd i'r afael yn effeithiol â materion newydd a fydd yn codi yn ystod y flwyddyn

4.9 Mae ein profiad yn ystod y pum mlynedd diwethaf wedi dangos, er bod ein fframwaith strategol yn ein galluogi i bennu meysydd allweddol i roi sylw iddynt yn yr hirdymor, bod cymhlethdod a chyflymder y newid yn y sector cyfathrebu yn golygu bod materion annisgwyl yn siŵr o ddigwydd.

4.10 Rydym wedi gorfod addasu ein cynlluniau mewn sawl maes dros y flwyddyn ddiwethaf oherwydd datblygiadau allanol annisgwyl. Mae'r rhain yn cynnwys ein gwaith ar rannu ffeiliau defnyddiwr-i-ddefnyddiwr anghyfreithlon a materion preifatrwydd ar-lein.

4.11 Fel mewn blynyddoedd blaenorol, mae angen i ni gadw rhywfaint o gapasiti wrth gefn ar gyfer gwaith annisgwyl i'n galluogi i ymateb yn gyflym ac yn effeithlon i unrhyw faterion brys yn ymwneud â dinasyddion a defnyddwyr sy'n codi yn ystod y flwyddyn.

Dylai ein dull gweithredu fod yn gyson ar draws ein gwaith polisi

4.12 Yn ogystal â'r meysydd gwaith a blaenoriaethau penodedig hyn, mae sawl thema sydd bob amser yn bwysig i brosiectau polisi. Bydd yr egwyddorion hyn yn dal yn bwysig gydol ein gwaith yn 2009/10:

a) **Ystyried y polisi fel y mae'n berthnasol i bob Gwlad yn y DU**. Dylanwadir fwyfwy ar waith Ofcom gan oblygiadau newidiadau sefydliadol a gwahaniaethau yn y Gwledydd y mae'n rhaid i'n gwaith polisi fod yn sensitif iddynt.

b) **Cydymffurfio â phecyn buddiannau defnyddwyr Ofcom.** Cyflwynwyd hwn gan Banel Defnyddwyr Ofcom yn 2006 fel arf i sicrhau bod Ofcom wedi nodi buddiannau defnyddwyr, a rhoi sylw iddynt, wrth ddatblygu a gweithredu polisïau. Mae'n cynnwys cyfres o gwestiynau y dylai pob tîm prosiect polisi mewnol eu gofyn i sicrhau y rhoddir ystyriaeth briodol i ddefnyddwyr.

c) **Ystyried rhwystrau newydd posibl a meysydd pryder o ran rheoleiddio**. Cafodd hwn ei nodi'n flaenorol fel prosiect polisi ar ei ben ei hun yng nghynllun 2008/09, ond cytunwyd gan lawer fod hwn yn nodwedd hanfodol o lawer o'n gwaith polisi.

d) Bydd **Ymgynghori agored gyda phaneli a phwyllgorau ymgynghori Ofcom** ar wahanol bwyntiau yn y broses llunio polisi yn helpu i sicrhau bod ein gwaith polisi'n ystyried nifer o oblygiadau i bob Gwlad, pobl hŷn a phobl anabl, defnyddwyr a defnyddio sbectrwm lle bo'n briodol.

Adran 5

Rhaglen gwaith polisi manwl

5.1 Mae’r adran hon yn disgrifio:

- y gwaith y bwriadwn ei wneud dan bob un o’r meysydd polisi â blaenoriaeth; a
- trosolwg o’r gweithgareddau arfaethedig dan feysydd gwaith sylweddol eraill, wedi'u grwpio yn ôl prif elfennau ein fframwaith strategol.

Meysydd polisi â blaenoriaeth yn 2009/10

Ffigur 10: Blaenoriaethau polisi 2009/10

Elfennau'r fframwaith	**Annog dull gweithredu seiliedig-ar-y-farchnad ar gyfer sbectrwm**	**Hyrwyddo cystadleuaeth ac arloesedd mewn marchnadoedd sy’n cydgyfeirio**	**Cyflenwi budd y cyhoedd wrth i lwyfannau a gwasanaethau gydgyfeirio**	**Grymuso dinasyddion a defnyddwyr a gwella cydymffurfiad rheoleiddiol lle bo angen**
Prif faes blaenoriaeth	• Rhyddhau sbectrwm, gan gynnwys y Difidend Digidol	• Hyrwyddo cystadleuaeth mewn telegyfathrebiadau sefydlog • Hyrwyddo cystadleuaeth mewn teledu talu • Galluogi rheolaeth glir ar gyfer rhwydweithiau craidd a mynediad cenhedlaeth nesaf • Asesu ein dull rheoleiddio yng nghyswllt symudol	• Hyrwyddo mynediad a chynhwysiant • Paratoi ar gyfer dyfodol darlledu gwasanaeth cyhoeddus • Cefnogi datblygiad radio	• Hyrwyddo llythrennedd yn y cyfryngau • Datblygu a gorfodi polisïau diogelu’r defnyddwyr

Rhyddhau sbectrwm, gan gynnwys y difidend digidol

5.2 Rhyddhau bandiau sbectrwm ar gyfer defnyddiau newydd yn y farchnad yw un o'r ffyrdd pwysicaf y gall Ofcom ei ddefnyddio i hyrwyddo buddiannau dinasyddion a defnyddwyr. Sbectrwm yw’r adnodd anweledig allweddol ar gyfer yr holl fathau o gyfathrebu di-wifr ac mae'n gwbl hanfodol ar gyfer datblygu arloesedd a chystadleuaeth mewn sectorau megis darlledu a chyfathrebu symudol.

5.3 Rydym wedi rhoi blaenoriaeth i ddatblygu a gweithredu ein strategaeth sbectrwm ers i Ofcom gael ei greu. Mae wyth arwerthiant sbectrwm wedi'u cynnal yn y DU erbyn hyn, pump ohonynt wedi'u cynnal gan Ofcom ers 2006. Gan edrych ymlaen, mae dau fand sbectrwm hanfodol sy'n barod i'w rhyddhau, neu lle mae'r gwaith wedi hen ddechrau.

5.4 Y cyntaf o’r rhain yw’r band 2.6GHz. Mae hwn yn cynnwys oddeutu 205MHz o sbectrwm safon uchel rhwng 2500-2690MHz a 2010-2025MHz. Mae’r sbectrwm hwn yn bwysig ar gyfer y genhedlaeth nesaf o dechnolegau band eang symudol, yn rhannol oherwydd mae’n rhoi cyfle i sefydliadau newydd ddod i mewn i'r sector cyfathrebu symudol, yn arbennig sefydliadau sydd am ddefnyddio technolegau newydd megis WiMAX sydd eisoes yn cael ei ddefnyddio ym marchnadoedd yr Unol Daleithiau ac mewn rhai marchnadoedd eraill. Roedd y band 2.6GHz i’w ddyfarnu yn 2008, ond mae oedi wedi digwydd gyda'r dyfarnu oherwydd heriau cyfreithiol sydd wedi cael eu cyflwyno gan rai gweithredwyr symudol cyfredol. Yn ddibynnol ar y

broses gyfreithiol, gobeithiwn fod mewn sefyllfa i bennu dyddiad ar gyfer cyflwyno ceisiadau ddiwedd mis Mawrth 2009. Does fawr ddim defnydd yn cael ei wneud o'r sbectrwm ar hyn o bryd ac mae ar gael yn awr yn y DU ar gyfer defnyddiau masnachol newydd ac o ran defnyddwyr.

5.5 Yr ail set bwysig o fandiau yw’r difidend digidol ac mae’r gwaith ar ryddhau’r sbectrwm hwn yn mynd rhagddo’n dda.

5.6 Y difidend digidol yw’r sbectrwm a fydd yn cael ei ryddhau ar ôl y newid i'r digidol a fydd yn dod i ben yn 2012. Bydd dau fath gwahanol o sbectrwm yn cael eu rhyddhau fel rhan o'r difidend digidol. Un o'r rhain yw’r sbectrwm a fydd yn cael ei glirio ar draws y DU erbyn diwedd 2012, yn bennaf oherwydd y newid i'r digidol: cyfanswm o 128MHz. Yr ail yw’r sbectrwm a ryddheir o fewn y 256MHz a fydd yn cael ei ddefnyddio gan y chwech amlblecs teledu daearol digidol a fydd yn gweithredu adeg y newid i’r digidol: gelwir hyn yn sbectrwm rhyngddalennog, neu ofod gwyn.

5.7 Cyflwynasom ein strategaeth ar gyfer rhyddhau’r bandiau hyn ddiwedd 2007, ac rydym yn awr ar ganol ei rhoi ar waith. Rydym wedi cynnig rhyddhau’r sbectrwm cyn gynted ag y bo modd, gyda rhaglen o ddyfarniadau yn dechrau yn 2009. Bydd rhyddhau’r difidend digidol yn flaenoriaeth strategol allweddol ar gyfer Ofcom yn ystod 2009-10. Ar hyn o bryd, rydym yn ystyried amrywiaeth eang o faterion a godwyd fel ymateb i’n hymgynghoriadau ar ddyluniad y dyfarniadau hyn, ac yn cadw llygad barcud ar ddatblygiadau cysylltiedig yn Ewrop.

5.8 Byddwn hefyd yn bwrw ymlaen â gwaith ar fandiau eraill y gellir eu rhyddhau ar gyfer defnyddiau newydd. Mae hwn yn cynnwys rhai bandiau llai lle rydym yn paratoi cynigion manwl, yn benodol y band 872-876/917-921MHz. Byddwn hefyd yn gweithio’n agos gyda'r Weinyddiaeth Amddiffyn ar ryddhau sbectrwm ychwanegol sy’n cael ei ddefnyddio ar hyn o bryd at ddibenion amddiffyn ar gyfer cymwysiadau masnachol newydd, gan gynnwys sbectrwm yn yr amrediad pwysig 3.4-3.6GHz. Mae gwaith ar y gweill hefyd yn archwilio’r opsiynau ar gyfer bandiau mawr eraill megis 2.7-3.1GHz. Yn 2009, rydym hefyd yn disgwyl canlyniad y broses Ewropeaidd sydd bellach ar y gweill ar gyfer dyfarnu sbectrwm ar gyfer rhwydweithiau daearol a lloeren newydd yn y bandiau 2GHz, nesaf at yr amleddau a werthwyd ar gyfer 3G yn 2000.

Hyrwyddo cystadleuaeth mewn telegyfathrebiadau sefydlog

5.9 Mae egwyddorion cywerthedd a gwahanu swyddogaethol yn hanfodol er mwyn sicrhau cystadleuaeth effeithiol lle mae tagfeydd yn dal yn y farchnad telegyfathrebiadau sefydlog. Mae dros dair blynedd wedi mynd heibio ers y daeth Ymrwymiadau BT i rym ac mae llawer wedi'i gyflawni yn ystod y cyfnod hwnnw. Serch hynny, mae rhai cerrig milltir pwysig yng nghyswllt yr Ymrwymiadau i’w cyflawni eto. At hynny, bydd datblygiad rhwydweithiau mynediad a chraidd cenhedlaeth nesaf yn cyflwyno nifer o heriau newydd a allai gael effaith ar weithrediad ymarferol cywerthedd. Byddwn yn parhau i weithio gyda phob parti i hyrwyddo cystadleuaeth deg. Mae hyn yn cynnwys sicrhau mynediad at y cynnyrch rhwydweithiau mynediad a chraidd cenhedlaeth nesaf sydd eu hangen ar weithredwyr i ddarparu gwasanaethau i ddefnyddwyr yn y pen draw.

5.10 Yn 2009/10 bwriadwn ganolbwyntio ar y meysydd allweddol canlynol:

1) Sicrhau bod BT Group plc yn gweithredu’i Ymrwymiadau’n effeithiol drwy:

- fonitro cynlluniau defnyddio rhwydweithiau mynediad a chraidd cenhedlaeth nesaf BT i sicrhau nad yw'r datblygiadau hyn yn atal cyflwyno ymrwymiadau'n effeithiol o ran mynediad i rwydweithiau a chywerthedd cynnyrch;

- monitro cynnydd BT yn erbyn y cerrig milltir cytunedig ar gyfer gwahanu systemau gweithredol; a

- adolygu effeithiolrwydd Cytundebau Lefel Gwasanaeth a Gwarantau Lefel Gwasanaeth Openreach a ddaeth i rym yn ystod haf 2008 a oedd yn ceisio sicrhau bod cymhellion Openreach yn fwy cydnaws â chyflenwi gwasanaethau o safon uchel.

2) Hyrwyddo cystadleuaeth yn y marchnadoedd band cul (llais) manwerthol a chyfanwerthol a fydd yn cynnwys cwblhau'r adolygiadau marchnad perthnasol a'r adolygiad o'r drefn rheoli taliadau rhwydwaith.

3) Monitro effaith ein polisïau newydd yn y marchnadoedd cysylltedd busnes a band eang cyfanwerthol.

4) Datblygu'r fframwaith rheoleiddio ar gyfer rhwydweithiau craidd a mynediad cenhedlaeth nesaf, fel y nodir isod.

Galluogi rheolaeth glir ar gyfer rhwydweithiau craidd a mynediad cenhedlaeth nesaf

5.11 Mae band eang cyflym iawn yn dod yn realiti yn y DU – mae Virgin Media, BT a sawl cwmni newydd yn y maes i gyd wedi cyhoeddi cynlluniau manwl ar gyfer defnyddio rhwydweithiau mynediad cenhedlaeth nesaf, er eu bod i gyd â chwmpas daearyddol ac amserlenni gwahanol.

5.12 Ar hyd flwyddyn nesaf bydd galwadau parhaus am fwy o eglurder rheoleiddiol ac ymwneud gan Ofcom wrth i fwy o gwestiynau a materion manwl ddod i'r wyneb. Felly, byddwn yn ymateb drwy roi'r egwyddorion polisi yr ydym wedi ymgynghori arnynt yn 2007 ar waith yn ogystal â'r dulliau rheoleiddio manylach a amlinellwyd yn yr ail ymgynghoriad.

5.13 Yn yr un modd, bydd y drafodaeth gyhoeddus ar fand eang a band eang cyflym iawn yn ennill momentwm wrth i'r rhwydweithiau newydd gael eu defnyddio. Byddwn yn parhau i gyfrannu at hyn, er enghraifft drwy gyfrannu at gynllun gweithredu 'Prydain Ddigidol' y Llywodraeth a chynlluniau eraill gan y sector cyhoeddus.

5.14 Hefyd, disgwylir cynnydd sylweddol gyda datblygu rhwydweithiau craidd cenhedlaeth nesaf: mae BT yn bwriadu lansio amrywiaeth o gynnych cyfanwerthol cenhedlaeth nesaf fel rhan o'i gynlluniau adleoli Rhwydwaith 21^{ain} Ganrif (21CN) ac mae disgwyl hefyd i weithredwyr rhwydweithiau symudol a sefydlog barhau gyda'r broses o symud i dechnolegau cenhedlaeth nesaf.

5.15 Mae'n debyg y bydd y datblygiadau hyn yn ysgogi trafodaeth frwd am reoleiddio cynnyrch 21CN BT, gan gynnwys esboniad ynghylch sut y bydd Cyfwerthedd Cynnyrch (EOI) yn cael ei gymhwyso, y goblygiadau posibl i Ymrwymiadau BT a'r cysylltiadau rhwng rheoleiddio rhwydweithiau mynediad a chraidd cenhedlaeth nesaf.

5.16 Mae gweithgareddau penodol Ofcom yn y maes blaenoriaeth hwn yn cynnwys:

- Cyfrannu at ddatblygu barn y Llywodraeth am gynlluniau yn ymwneud â pholisi cyfathrebu band eang cyflym iawn

- Cefnogi defnyddio rhwydweithiau'n gynnar gyda rheoleiddio hyblyg a phragmatig gan barhau i hyrwyddo cystadleuaeth yr un pryd.

- Rhoi canlyniadau ein hymgynghoriad diweddaraf ar fand eang cyflym iawn ar waith; bydd hyn yn cynnwys rhoi ein cynllun gweithredu ar waith, cynnwys penderfyniadau polisi perthnasol mewn adolygiadau o'r farchnad sydd yn yr arfaeth a gweithgareddau datblygu polisi eraill.

- Ymateb yn rhagweithiol i faterion newydd wrth iddynt godi yn sgil lansiadau a threialon o wasanaethau band eang cyflym iawn.

- Yn gynnar yn 2009, cyhoeddi dogfen ymgynghori ar y materion rheoleiddio a godir pan fydd rhwydweithiau craidd cenhedlaeth nesaf yn cael eu cyflwyno a'i ddilyn gan broses o ymgysylltu â rhanddeiliaid a chyhoeddiad arall yn ystod blwyddyn gynllunio 2009/2010. Mae'r materion i'w hystyried yn cynnwys y ffordd y gellir cyflawni cywerthedd yn fwyaf effeithiol mewn amgylchedd o rwydweithiau craidd cenhedlaeth nesaf, y materion o ran y defnyddwyr a godir gan y newid i rwydweithiau newydd a goblygiadau tymor hwy rhwydweithiau craidd cenhedlaeth nesaf i gystadleuaeth a rhyng-gysylltiad.

Hyrwyddo cystadleuaeth mewn teledu talu

5.17 Gwelwyd twf sylweddol yn y farchnad teledu talu yn ystod y blynyddoedd diweddar, a bellach mae'n werth £4 biliwn y flwyddyn. Bellach mae refeniw tanysgrifiadau'n bwysicach na refeniw hysbysebu fel ffynhonnell cyllid i'r diwydiant darlledu. Yn ddiweddar, mae'r diwydiant wedi gweld nifer o ddatblygiadau sylweddol a fydd yn siapio'r sector am flynyddoedd. Mae'r rhain yn cynnwys:

- llwyfannau newydd yn ymddangos ar gyfer darparu gwasanaethau teledu talu (DTT, IPTV, Teledu Symudol);

- y llwyfan cebl presennol wedi'i gyfnerthu, ei ailstrwythuro a'i ail-frandio;

- mesurau gan y Comisiwn Ewropeaidd i newid y ffordd y mae hawliau pêl-droed allweddol (y rheini yn Uwch Gynghrair y Gymdeithas Pêl-droed) yn cael eu gwerthu er mwyn i fwy o ddarparwyr allu dod i mewn i'r farchnad; a

5.18 Yn gynnar yn 2007 derbyniasom gyflwyniad gan bedwar o brif randdeiliaid y diwydiant: BT, Setanta, Top Up TV a Virgin Media. Roedd y cyflwyniad hwn yn gofyn i ni ymchwilio i'r diwydiant teledu talu ac ystyried a ddylid gwneud cyfeiriad marchnad at y Comisiwn Cystadleuaeth dan Ddeddf Menter 2002. Hefyd, yn Ebrill 2007 derbyniasom gynnig gan Arqiva / Sky i gael gwared â'r tair sianel am ddim y mae Sky yn eu darparu ar hyn o bryd ar deledu daearol digidol a'u disodli gyda phum sianel teledu talu fel rhan o wasanaeth "Picnic" Sky.

5.19 Cyhoeddasom ymgynghoriadau cychwynnol ar y meysydd hyn ddiwedd 2007, lle nodasom rai pryderon cychwynnol. Cyhoeddasom ragor o ymgynghoriadau ym Medi 2008 sy'n ystyried y pryderon hynny'n fwy manwl, ac yn nodi ein cynigion ar gyfer rhoi sylw iddynt. Mae'r cynigion hyn yn cynnwys defnyddio dyletswydd 'Rhaid Cynnig yn Gyfanwerthol' lle byddai rhai sianeli premiwm a reolir gan Sky yn cael eu darparu ar sail gyfanwerthol ar delerau a reoleiddir. Y dyddiad cau ar gyfer yr ymgynghoriadau hyn yw Rhagfyr 9fed.

5.20 Os, ar ôl ymgynghori, y byddwn yn penderfynu bwrw ymlaen â'r cynigion hyn, byddem yn disgwyl cyhoeddi ymgynghoriad arall lle bydden yn cynnig amodau

cyflenwi penodol. Os na fyddwn yn penderfynu bwrw ymlaen â'r cynigion hyn, byddem yn disgwyl cyhoeddi datganiad i'r perwyl hwnnw. Bwriadwn gyhoeddi'r ymgynghoriad /datganiad pellach hwn yn ystod gwanwyn 2009. Ein nod cyffredinol yw rhoi sicrwydd i'r farchnad ynghylch canlyniad y broses hon cyn i dymor pêl-droed 2009/2010 gychwyn.

Asesu ein dull rheoleiddio yng nghyswllt y sector symudol

5.21 Mae'r sector symudol yn wynebu cryn newid ac felly yn 2008 dechreusom asesiad o'n dull gweithredu cyffredinol ar gyfer rheoleiddio'r sector. Mae'r gwaith hwn yn ceisio ymateb i bedwar prif gwestiwn:

1) Beth yw goblygiadau newid yn y farchnad i wasanaethau symudol a di-wifr?

2) Sut yr effeithir ar ddinasyddion a defnyddwyr gan ddatblygiadau yn y sector symudol?

3) Beth yw pwrpas rheoliadau ar gyfer y sector symudol a lle dylai'r ffocws fod?

4) A oes lle i ddadreoleiddio, cystadleuaeth ac arloesedd yn y sector symudol?

5.22 Ar 28 Awst 2008, cyhoeddasom yr ymgynghoriad cyntaf o'n Hasesiad o'r Sector Symudol, a ddaeth i ben ar 6 Tachwedd. Canolbwyntiai'r cam cyntaf yn bennaf, ond nid yn gyfan gwbl, ar y tri chwestiwn cyntaf. Amlygodd nifer o faterion yr ydym yn awr yn rhoi sylw iddynt:

- Yn gyntaf, mae pryder o dan yr wyneb o hyd o ran y defnyddwyr ar gyfer lleiafrif bach ond arwyddocaol o gwsmeriaid. Yn ôl rhai mesurau, mae pryderon defnyddwyr yn codi ynghylch materion megis biliau y mae anghydfod yn eu cylch, gwasanaeth gwael i gwsmeriaid ac, mewn rhai achosion, arferion annerbyniol fel cam-werthu;

- Gwelwn fod derbyniad gwael neu anwastad (not-spots) yn dal i fodoli, er gwaethaf cystadleuaeth.

- Mae profiadau ardaloedd yn y DU yn wahanol iawn, er enghraifft gyda chyflwyno 3G.

- Mae'r materion hyn yn amlwg iawn mewn rhai ardaloedd yn yr Alban, Cymru a Gogledd Iwerddon.

- Mae'n bosibl y bydd rhai grwpiau'n cael eu hatal rhag gwneud y defnydd llawn o wasanaethau symudol. Er enghraifft, mae pobl hŷn, a'r rhai sy'n anabl, yn llai tebygol o ddefnyddio gwasanaeth symudol; ac

- Yn olaf, rydym eisiau addasu'r broses reoleiddio wrth i gydgyfeiriant ddigwydd. Ein pryder yw y gall rheoleiddio, heb y gofal dyladwy, droi'n rhwystr i arloesedd a chystadleuaeth. Rydym eisiau symud yn gyflym wrth i dechnolegau newydd ein galluogi i gael gwared â rheolau neu eu haddasu.

5.23 Gwelwn hefyd fod angen trafodaeth eang am yr hyn ddylai ddigwydd ar ôl 2011, pan ddaw trefn bresennol cyfraddau terfynu'r gwasanaethau symudol i ben. Y cyfraddau terfynu yw'r taliadau y mae gweithredwyr rhwydweithiau'n eu codi ar ei gilydd i gwblhau galwadau. Rydym yn cyfrannu'n rhagweithiol at y drafodaeth Ewropeaidd ac yn dadansoddi dulliau gweithredu posibl.

5.24 O ganlyniad i'n hymgynghoriad cyntaf ac ymchwil pellach, gobeithiwn gyhoeddi cynigion a fydd yn ateb cwestiwn olaf ein cwmpas cychwynnol ar gyfer yr asesiad hwn: A oes lle i ddadreoleiddio, cystadleuaeth ac arloesedd yn y sector symudol?

5.25 Bwriadwn gyhoeddi'r cynigion hyn mewn ymgynghoriad arall ddechrau 2009/10.

Hyrwyddo Mynediad a Chynhwysiant

5.26 Mae dyletswydd Ofcom i hyrwyddo buddiannau dinasyddion a defnyddwyr yn golygu bod Ofcom yn ymwneud ag argaeledd, y niferoedd sy'n derbyn y gwasanaethau a'r defnydd effeithiol o'r gwasanaethau cyfathrebu digidol ar gyfer cyfrannu at yr economi a chymdeithas yn gyffredinol - "cynhwysiant digidol".

5.27 Rydym ar hyn o bryd yn adolygu ein meysydd blaenoriaeth a'n dull gweithredu ar gyfer mynd i'r afael â'r rhwystrau i gynhwysiant digidol. Yn benodol, yng ngoleuni pwysigrwydd cynyddol band eang a gwasanaethau symudol, rydym yn asesu'r bylchau mewn perthynas â'r gwasanaethau hyn. Wrth ystyried gwasanaethau cyflymach, mae 'gapiau' yn dod yn fwy amlwg, yn enwedig mewn rhai rhannau o'r Alban, Cymru a Gogledd Iwerddon. Rydym yn gweithio i ddeall beth arall y gallem ei wneud i fynd i'r afael â'r materion hyn naill ai'n uniongyrchol neu mewn rôl hwyluso. Mae'r gwaith hwn hefyd yn ein galluogi i gyfrannu'n effeithiol at y drafodaeth arfaethedig ar Rwymedigaethau Gwasanaeth Cyffredinol (USO) band eang dan arweiniad y Comisiwn Ewropeaidd ac at gynlluniau gweithredu Llywodraeth y DU ar gyfer Prydain Ddigidol a Chynhwysiant Digidol. Yn 2009, byddwn yn ymgynghori ar gynigion newydd ynghylch sut y dylem ganolbwyntio ein hymdrechion i hyrwyddo cynhwysiant digidol.

5.28 Hefyd, byddwn yn gweithio i sicrhau gweithrediad "galwadau 999 ar ffonau symudol wrth grwydro" er mwyn i bobl allu gwneud galwad 999/112 dros unrhyw rwydwaith ffôn symudol sydd ar gael pan fyddant y tu allan i'w rhwydwaith 'cartref' eu hunain. Byddwn yn adolygu beth arall y gellid ei wneud i nodi ardaloedd lle nad yw band eang ar gael, neu dim ond ar gael ar gyflymder isel, ac i helpu i ddeall rôl ac effaith buddsoddiad gan y sector cyhoeddus i lenwi bylchau.

5.29 Byddwn yn parhau â'n rhaglen ymchwil i ddeall yr anawsterau y mae pobl anabl yn eu hwynebu pan fyddant eisiau defnyddio gwasanaethau cyfathrebu. Byddwn yn asesu pa wasanaethau allweddol sy'n galluogi defnyddwyr anabl i gyfrannu at yr economi a chymdeithas ar sail fwy cyfartal nag y byddent yn gallu'i wneud heb y gwasanaeth.

5.30 Yn ystod 2009 byddwn hefyd yn cynnal adolygiad o'r Côd Gwasanaethau Mynediad i Deledu. Bydd yr Adolygiad yn ystyried y fframwaith presennol ar gyfer darparu gwasanaeth is-deitlo, iaith arwyddion a disgrifiad sain yng ngoleuni datblygiadau technegol ac economaidd. Bydd hyn yn sicrhau bod y Côd yn dal i ddarparu gwasanaethau mynediad i ddinasyddion a defnyddwyr mewn ffordd gymesur ac effeithiol.

5.31 Ein rhaglen waith arfaethedig yng nghyswllt Llythrennedd yn y Cyfryngau fydd ein prif ddull gweithredu wrth hyrwyddo'r defnydd effeithiol o wasanaethau. Mae hyn yn cael ei nodi ar dudalen 29.

Paratoi ar gyfer dyfodol Darlledu Gwasanaeth Cyhoeddus

5.32 Mae Deddf Cyfathrebiadau 2003 yn mynnu bod Ofcom yn cynnal adolygiad o ddarlledu gwasanaeth cyhoeddus bob pum mlynedd o leiaf. Mae'n rhaid i ni adrodd

ar y graddau y mae darlledwyr gwasanaeth cyhoeddus gyda'i gilydd wedi cyflawni dibenion darlledu teledu gwasanaeth cyhoeddus, ac i baratoi adroddiad ar y materion a ganfuwyd yn yr adolygiad er mwyn cynnal a chryfhau ansawdd darlledu gwasanaeth cyhoeddus.

5.33 Cyhoeddasom gam cyntaf ein hail Adolygiad o Ddarlledu Gwasanaeth Cyhoeddus yn Ebrill 2008: yn y ddogfen hon, cyflwynasom bedwar model ar gyfer cyflenwi darlledu gwasanaeth cyhoeddus yn y dyfodol, ochr yn ochr â ffyrdd posibl o ariannu'r opsiynau hynny. Gan ystyried ymatebion rhanddeiliaid a chanlyniadau ymchwil helaeth, cyhoeddasom ddogfen yr ail gam ym mis Medi 2008. Yn yr adroddiad hwn, amlygwyd gennym yr angen mawr am fodel newydd ar gyfer Darlledu Gwasanaeth Cyhoeddus a chynigiwyd fersiynau helaethach wedi'u mireinio o'r dewisiadau sydd ar ddod, yn ogystal â'n cynigion tymor byr ar gyfer cynnal y gwaith o ddarparu darlledu gwasanaeth cyhoeddus gan Ddarlledwyr Gwasanaeth Cyhoeddus masnachol yn y tymor byr.

5.34 Daw'r ymgynghoriad ar Gam 2 DGC i ben ar 4 Rhagfyr 2008. Ar sail yr ymatebion a dderbyniwn i'r ymgynghoriad hwn, byddwn yn cyhoeddi datganiad terfynol yn gynnar flwyddyn nesaf, a fydd yn esbonio sut y bydd y cynigion yn cael eu trosi'n fframwaith rheoleiddio. Byddwn hefyd yn gwneud argymhellion clir i Lywodraeth Ganol a Llywodraethau Datganoledig y DU wrth iddynt wneud eu penderfyniadau ar fframwaith darlledu gwasanaeth cyhoeddus yn y dyfodol.

5.35 Wedyn, byddwn yn parhau i weithio'n agos gyda'r Llywodraeth i ddatblygu setliad DGC cynaliadwy ar gyfer y dyfodol. Bydd y gwaith hwn yn cynnwys ymgysylltiad cyson rhwng rhanddeiliaid a darlledwyr gwasanaeth cyhoeddus a'r gymuned ddarlledu ehangach, a darparu tystiolaeth a chefnogaeth barhaus i'r Llywodraeth pan fo'n briodol.

Cefnogi datblygiad radio

5.36 Mae gennym ddwy brif haen o weithgareddau i gefnogi datblygiad parhaus y llwyfan radio:

- byddwn yn bwrw ymlaen â'r canlyniadau a gyflwynir gan y Gweithgor Radio Digidol, gan ganolbwyntio'n benodol ar y goblygiadau i reoleiddio radio analog a digidol yn y dyfodol; a
- byddwn yn gweithio gyda'r Llywodraeth os penderfyna wneud rhagor o waith ar ddeddfwriaeth newydd yng nghyswllt canlyniadau'r Gweithgor Radio Digidol a'r rheolau perchnogaeth radio.

5.37 Ar bob achlysur, byddwn yn gweithio'n agos gyda'r diwydiant radio i ateb yr heriau sylweddol a ddaw yn sgil technoleg sy'n newid ac amodau economaidd mwy difrifol.

5.38 Yn ogystal â'r gwaith a nodir uchod, byddwn yn ymgymryd â rhaglen waith yng nghyswllt trwyddedu a rheoleiddio darlledu radio. Disgrifir hyn ymhellach ar dudalen 34.

Hyrwyddo llythrennedd yn y cyfryngau

5.39 Bwriad gwaith Ofcom yn hyrwyddo llythrennedd yn y cyfryngau yw:

- rhoi i bobl y cyfle a'r cymhelliant i ddatblygu cymhwysedd a hyder ar gyfer cyfrannu at gymdeithas ddigidol, a

- grymuso a galluogi pobl i reoli eu gweithgarwch eu hunain o ran y cyfryngau (defnyddio a chreu).

5.40 Y dull gweithredu a ddefnyddiwyd gennym ac sy’n dal i gael ei ddefnyddio yw darparu arweiniad a dylanwadu ar randdeiliaid gan gynnwys gwneuthurwyr polisi, addysg, diwydiant a'r trydydd sector i hyrwyddo llythrennedd yn y cyfryngau ar gyfer pob aelod o gymdeithas. Rydym yn gweithredu’n uniongyrchol ac yn gadarnhaol lle bo hynny’n ofynnol ac yn briodol er mwyn cyflawni ein nod o hyrwyddo llythrennedd yn y cyfryngau

5.41 Byddwn yn gweithio gyda rhanddeiliaid o blith darlledwyr radio a theledu i'w hannog i gynnal gweithgarwch codi ymwybyddiaeth cydlynus i roi sylw i faterion sy’n peri pryder i bobl am eu defnydd o wasanaethau telegyfathrebu a’r cyfryngau.

5.42 Byddwn hefyd yn gweithio gyda’r Llywodraeth i ddatblygu cynlluniau llythrennedd yn y cyfryngau a ddaw yn sgil yr adroddiad 'Prydain Ddigidol – Digital Britain' a gafodd ei lansio ym mis Hydref 2008. Y flaenoriaeth yn y gwaith hwn yw grymuso dinasyddion a defnyddwyr i sicrhau y gallant fanteisio i’r eithaf ar y cyfleoedd a ddaw gyda chydgyfeiriant.

5.43 Gan ddefnyddio ein hymchwil fel catalydd ar gyfer gweithredu, byddwn yn dod â sefydliadau perthnasol o asiantaethau polisi sy’n gysylltiedig ag ysgolion a dysgu gydol oes at ei gilydd. Gyda’n gilydd byddwn yn ystyried y ffordd orau o gydlynu'r haenau gwaith amrywiol ar gyfer hyrwyddo llythrennedd yn y cyfryngau sydd ar waith ar hyn o bryd o ganlyniad i gynlluniau megis Adolygiad Byron a'r Cynllun Plant.

5.44 Wrth i hybu llythrennedd yn y cyfryngau gynyddu mewn pwysigrwydd mewn byd cydgyfeiriedig, mae angen ymdrechu i’r eithaf i ddeall a rhannu'r dysgu am faterion newydd ar lefel Ewropeaidd ac yn rhyngwladol. Mae Ofcom wedi ymuno gyda sefydliadau blaenllaw sydd â diddordeb mewn hyrwyddo llythrennedd yn y cyfryngau yn Awstralia, Canada, Iwerddon, Seland Newydd a'r Unol Daleithiau fel aelodau sylfaen Fforwm Rhyngwladol Ymchwil Llythrennedd yn y Cyfryngau. Bydd y Fforwm yn hyrwyddo rhannu gwybodaeth ac arferion gorau ymysg ymchwilwyr, academyddion a gwneuthurwyr polisi ar draws y gwledydd hynny sy'n gweithio yn y maes.

5.45 Yn 2009/10 byddwn hefyd yn gweithio gydag amrywiaeth o bartneriaid gan gynnwys darparwyr addysg, canolfannau UK Online, llyfrgelloedd a rhwydweithiau cymorth eraill i sicrhau bod gwybodaeth am wasanaethau telegyfathrebu a’r cyfryngau’n cael ei darparu i'r rhannau hynny o gymdeithas nad ydynt ar-lein eto ac a all fod yn anodd eu cyrraedd.

Datblygu a gorfodi polisïau diogelu’r defnyddwyr

5.46 Mae’r gwaith hwn yn cynnwys prosiect i sefydlu dull gweithredu strategol ar gyfer grymuso defnyddwyr, gan sicrhau bod defnyddwyr yn cael eu diogelu'n ddigonol a chymryd camau gorfodi lle nad oes cydymffurfiad digonol.

5.47 Mae hyn yn cynnwys prosiect ar faterion newid cyflenwyr a cham-werthu i sicrhau bod y prosesau sy’n galluogi cwsmeriaid i newid darparwyr yn rhwydd yn effeithiol. Bydd y prosiect yn rhoi gwelliannau ar waith i brosesau presennol y diwydiant ar gyfer newid cyflenwyr ac yn ystyried sut y mae angen i brosesau’r diwydiant ddatblygu wrth i ddarparwyr gyflenwi bwndeli gwasanaeth sy’n gynyddol gymhleth i ddefnyddwyr.

5.48 Byddwn hefyd yn gweithio i sicrhau bod defnyddwyr yn cael eu diogelu rhag y posibilrwydd o gam-werthu gwasanaethau llais llinell-sefydlog, ac yn cwblhau ein hadolygiad sy'n ceisio canfod a oes angen gwella'r rheoliadau presennol.

5.49 Byddwn hefyd yn cyhoeddi arweiniad ar daliadau ychwanegol ac yn benodol sut y mae'n disgwyl i gyflenwyr gydymffurfio â'r 'Rheoliadau Telerau Annheg mewn Contractau Defnyddwyr'. Mae'r telerau'n cynnwys taliadau heb fod yn daliadau debyd uniongyrchol, taliadau am derfynu contract yn gynnar a gosod isafswm cyfnod newydd awtomatig ar gyfer contractau.

Rhaglen waith ehangach ar gyfer 2009/10

5.50 Yn ychwanegol at y blaenoriaethau polisi a nodwyd uchod, mae gennym nifer o feysydd gwaith pwysig eraill wedi'u cynnwys yn ein rhaglen waith arfaethedig. Yng ngweddill y bennod hon, rydym yn eu trafod drwy eu grwpio dan bob un o bedair elfen allweddol ein fframwaith strategol:

- Annog dull gweithredu seiliedig-ar-y-farchnad ar gyfer sbectrwm;
- Hyrwyddo cystadleuaeth ac arloesedd mewn marchnadoedd sy'n cydgyfeirio;
- Sicrhau y cyflenwir amcanion budd y cyhoedd; a
- Grymuso dinasyddion a defnyddwyr a gwella cydymffurfiad rheoleiddiol lle bo angen.

Ffigur 11: Rhaglen waith arfaethedig Ofcom ar gyfer 2009

Elfennau'r fframwaith	Annog dull gweithredu seiliedig-ar-y-farchnad ar gyfer sbectrwm	Hyrwyddo cystadleuaeth ac arloesedd mewn marchnadoedd sy'n cydgyfeirio	Cyflenwi budd y cyhoedd wrth i lwyfannau a gwasanaethau gydgyfeirio	Grymuso dinasyddion a defnyddwyr a gwella cydymffurfiad rheoleiddiol lle bo angen
Gweithredu polisi	• Rhyddhau sbectrwm, gan gynnwys y Difidend Digidol • Cyflawni nodau sbectrwm rhyngwladol	• Hyrwyddo cystadleuaeth mewn telegyfathrebiadau sefydlog • Hyrwyddo cystadleuaeth mewn teledu talu	• Hyrwyddo mynediad a chynhwysiant • Cefnogi'r Newid i'r Digidol	• Hyrwyddo llythrennedd yn y cyfryngau • Datblygu a gorfodi polisïau diogelu'r defnyddwyr • Gorfodi cystadleuaeth a datrys anghydfodau
Datblygu polisi	• Cefnogi datblygiad rhyddfrydoli a masnachu sbectrwm	• Galluogi rheolaeth glir ar gyfer rhwydweithiau craidd a mynediad cenhedlaeth nesaf • Asesu ein dull rheoleiddio yng nghyswllt symudol • Marchnadoedd Busnes	• Paratoi ar gyfer dyfodol Darlledu Gwasanaeth Cyhoeddus • Cefnogi datblygiad radio • Cefnogi dulliau newydd ar gyfer materion ar-lein	• Hyrwyddo gwybodaeth defnyddwyr a gwella'r drefn newid darparwyr

Symleiddio rheoleiddio a lleihau'r beichiau gweinyddol i'r eithaf

Hyrwyddo i'r eithaf ein heffaith ar ddatblygiadau polisi Ewropeaidd a Rhyngwladol ehangach

Paratoi fframwaith strategol newydd Ofcom

Annog dull gweithredu seiliedig-ar-y-farchnad ar gyfer sbectrwm

5.51 Yn 2009/10 byddwn yn parhau â'n gwaith o ddatblygu dull gweithredu sy'n seiliedig ar y farchnad ar gyfer rheoli sbectrwm er mwyn i'r adnodd gwerthfawr hwn gael ei ddefnyddio yn y ffordd orau bosibl ac er mwyn manteisio i'r eithaf ar y buddion a geir o gystadleuaeth ac arloesedd yn y gwasanaethau di-wifr. Mae gadael i ddefnyddwyr bennu'r defnydd gorau o sbectrwm hefyd yn awgrymu gostyngiad yn y baich rheoleiddio sydd ynghlwm wrth reoli sbectrwm.

5.52 Fel y disgrifiwyd yn gynharach yn yr adran hon, yn ystod 2009/10 byddwn yn canolbwyntio ar **ryddhau** rhai bandiau sbectrwm pwysig i'r farchnad, a thrwy hynny gwblhau'r cynllun ar gyfer rhyddfrydoli sbectrwm a amlinellwyd yn ein *Hadolygiad o'r Fframwaith Sbectrwm* yn 2005. Hefyd, rydym yn cynllunio'r meysydd gwaith pwysig canlynol:

- **Cymhwyso rhyddfrydoli a masnachu sbectrwm i'r sector symudol** - Yn ystod y flwyddyn nesaf bwriadwn fwrw ymlaen â rhyddfrydoli sbectrwm sydd eisoes wedi'i ddyfarnu. Blaenoriaeth uchel iawn yn y cyd-destun hwn yw datrys dyfodol y bandiau 900 a 1800MHz sydd wedi'u cyfyngu ar hyn o bryd i dechnoleg 2G GSM. Mae Ofcom eisoes wedi cyhoeddi un gyfres o gynigion manwl ar gyfer rhyddfrydoli'r bandiau hyn, ac mae'n disgwyl cyhoeddi ymgynghoriad pellach yn y man. Mae hwn yn fater dadleuol ymysg pum gweithredwr presennol rhwydweithiau symudol. Mae Cyfarwyddeb Ewropeaidd a gyflwynwyd yn 1987 ar hyn o bryd yn atal rhyddfrydoli'r band 900MHz. Cynigiodd y Comisiwn Ewropeaidd fframwaith cyfreithiol newydd ar gyfer y bandiau ym mis Gorffennaf 2007, gan gynnwys diddymu'r Gyfarwyddeb, ond nid yw hyn wedi'i symud ymlaen gan Senedd Ewrop.

- **Cyflawni nodau sbectrwm rhyngwladol** - Byddwn yn parhau i weithio i hyrwyddo dull gweithredu sy'n seiliedig ar y farchnad ar gyfer sbectrwm yn rhyngwladol gan adeiladu ar y cynnydd sydd eisoes wedi'i wneud, yn enwedig yn Ewrop, a datblygu fframwaith rhyngwladol sefydlog fel sail i'n rhaglen dyfarnu sbectrwm. Bydd y rhaglen waith yn cynnwys cyfranogi'n weithredol mewn fforymau rhyngwladol perthnasol ar y lefel Ewropeaidd (Yr Undeb Ewropeaidd a'r Pwyllgor ar Weinyddiaethau Post a Thelathrebu Ewrop - CEPT) a'r lefel ryngwladol (Yr Undeb Telathrebu Rhyngwladol - ITU). Dyma rai o'r amcanion penodol:

  - Mabwysiadu a gweithredu fframwaith UE newydd ar gyfer gwasanaethau a rhwydweithiau cyfathrebu electronig;
  - Defnyddio dulliau gweithredu gwasanaeth-niwtral a thechnoleg-niwtral mewn penderfyniadau cysoni sbectrwm Ewropeaidd;
  - Datblygu cytundebau rhyngwladol a dwyochrog er mwyn darparu sicrwydd rheoleiddiol ar gyfer ein dyfarniadau sbectrwm ac ar gyfer y newid i'r digidol;
  - Ymestyn i wledydd eraill yr egwyddorion a fabwysiadir yn y DU ar gyfer rheoli'r sbectrwm sector cyhoeddus yn effeithiol; a
  - Paratoi i gyflawni nodau'r DU yng Nghynhadledd Radio Byd yr ITU yn 2011, gan gynnwys annog defnyddio mwy o hyblygrwydd yn yr amgylchedd rheoleiddio rhyngwladol.

Byddwn hefyd yn parhau â'n gwaith o hyrwyddo defnyddio sbectrwm yn fwy effeithlon yn y meysydd allweddol canlynol:

- gweithredu argymhellion Archwiliad Cave, yn arbennig drwy ddiffinio hawliau mynediad cyrff cyhoeddus i sbectrwm;
- annog gwell defnydd o sbectrwm yn y sectorau awyrofod a morol;
- rhoi dull trwyddedu newydd ar waith ar gyfer sbectrwm a ddefnyddir i gefnogi gweithrediadau busnes, gyda mwy o gyfle ar gael ar gyfer masnachu a hyblygrwydd;
- darparu gwybodaeth well am y defnydd presennol o sbectrwm; a
- cloriannu'r system bresennol o brisio sbectrwm, sydd wedi cael ei datblygu dros y degawd diwethaf, i sicrhau ei bod yn effeithiol ac wedi'i chynllunio'n dda.

Hyrwyddo cystadleuaeth ac arloesedd mewn marchnadoedd sy'n cydgyfeirio

5.53 Daw cystadleuaeth â buddion i ddefnyddwyr drwy ddewis, arloesedd a mwy o gyfleustra. Felly, mae hyrwyddo cystadleuaeth effeithiol yn hanfodol os yw Ofcom i gyflawni'i ddyletswyddau. Yn y cyswllt hwn, rydym yn cynllunio'r gwaith canlynol ar gyfer 2009/10:

- **Hyrwyddo cystadleuaeth mewn telegyfathrebiadau sefydlog;**
- **Galluogi rheolaeth glir ar gyfer rhwydweithiau craidd a mynediad cenhedlaeth nesaf;**
- **Hyrwyddo cystadleuaeth mewn teledu talu;**
- **Asesu ein dull rheoleiddio yng nghyswllt y sector symudol;**

  Trafodir manylion y meysydd gwaith hyn yn gynharach yn yr adran hon.

- **Gorfodi cystadleuaeth a datrys anghydfodau** – byddwn yn parhau â'n gwaith ar anghydfodau ac ymchwiliadau sy'n ymwneud â chystadleuaeth, ac yn rhoi sylw i unrhyw faterion a ddaw i'r amlwg yn 2009/10;
- **Marchnadoedd busnes -** byddwn yn asesu i ba raddau y mae cystadleuaeth yn mynd i'r afael ag anghenion penodol defnyddwyr busnes; Rydym yn bwriadu cychwyn ar raglen i ddarganfod ag yw gofynion defnyddwyr busnes o wasanaethau gyfathrebu yn cael eu cyrraedd yn ddigonol ac i werthuso'r graddau y mae polisïau Ofcom yn cael eu hanelu at gystadleuaeth botensial neu bryderon defnyddwyr; a
- **Prosiectau polisi ychwanegol** – yn ychwanegol i'r uchod byddwn hefyd yn gwneud y canlynol:
  - adolygu ein dull gweithredu hirdymor ar gyfer y cynllun rhifo yng ngoleuni angen defnyddwyr am dryloywder o ran gwasanaethau a phrisiau;
  - cwblhau'r adolygiad cyfredol gan y farchnad o'r marchnadoedd manwerthu a chyfanwerthu ar gyfer gwasanaethau teleffoni band cul (llais) sefydlog, ynghyd ag unrhyw reolaethau taliadau rhwydwaith

cysylltiedig; bydd yr adolygiadau hyn hefyd yn ystyried goblygiadau rheoleiddiol cynlluniau BT ar gyfer gwasanaeth llais 21CN; a

- cynnal Asesiadau o Effaith ar y Farchnad yng nghyswllt gwasanaethau teledu a radio newydd sy'n cael eu datblygu gan y BBC. Bydd ein casgliadau wedyn yn cael eu hystyried gan Ymddiriedolaeth y BBC.

Cyflenwi budd y cyhoedd wrth i lwyfannau a gwasanaethau gydgyfeirio

5.54 Gall cydgyfeiriant herio'r sail resymegol draddodiadol dros gyflenwi budd y cyhoedd. Mae'r meysydd gwaith canlynol arfaethedig yn edrych ar ddatblygu a gweithredu polisïau a rheoliadau ar gyfer cyflawni amcanion budd y cyhoedd mewn amgylchedd sy'n newid yn gyson.

- **Paratoi ar gyfer dyfodol darlledu gwasanaeth cyhoeddus;**
- **Cefnogi esblygiad radio;**

  Trafodir manylion y meysydd gwaith hyn yn gynharach yn yr adran hon.

- **Cefnogi'r newid i'r digidol** - byddwn yn helpu Digital UK, y corff a sefydlwyd i reoli'r broses newid i'r digidol yn y DU, a'r Llywodraeth i sicrhau y trosglwyddir yn ddidrafferth i deledu digidol. Bydd y broses yn cyflymu'n arw yn 2009 pan fydd rhanbarthau Granada, Border a De Orllewin Lloegr yn cwblhau'r newid a phan fydd Cymru'n dechrau'r newid. Byddwn yn cefnogi'r broses hon ar draws ein gweithgareddau yn y meysydd trwyddedu, rheoli sbectrwm a chydlynu sbectrwm rhyngwladol yn ogystal ag mewn gweithgareddau ymchwil a pholisi perthnasol.

Ffigur 12: Map newid i'r digidol a'r drefn

Mae 51 o brif drosglwyddyddion yn bwydo oddeutu 1100 o drosglwyddyddion cyfnewid

Border	2008/09
Granada	2009
West country	2009
Cymru	2009/10
STV North	2010
STV Central	2010/11
West	2010/11
Central	2011
Anglia	2011
Yorkshire	2011
Meridian	2011/12
London	2012
Tyne Tees	2012
Ulster	2012

Ffynhonnell: Digital UK

- **Hyrwyddo defnydd effeithlon o'r sbectrwm DTT i'r eithaf** – ym mis Ebrill 2008 cyflwynasom gynllun i ad-drefnu gwasanaethau ar amlblecsau teledu daearol digidol (DTT) ar gyfer gallu uwchraddio Amlblecs B er mwyn gallu cael gwasanaethau newydd gan gynnwys gwasanaethau manylder uwch (HD). Ym mis Gorffennaf daeth deddfwriaeth i rym a oedd yn rhoi'r hawl i Ofcom weithredu'r cynllun hwn. Dechreusom ei roi ar waith drwy gynnal proses dendro gystadleuol a arweiniodd atom yn cadw lle ar amlblecs Channel 4/S4C sydd wedi'i uwchraddio ac i drwyddedigion ITV ddarparu dau wasanaeth Manylder Uwch (yn ychwanegol at un gwasanaeth gan y BBC).
    - Yn 2009/10 ein prif ffocws fydd rhoi'r fframwaith rheoleiddio ar waith a chydlynu rhaglen beilot i hyrwyddo uwchraddio a lansio'r gwasanaethau newydd hyn
    - Byddwn hefyd yn parhau gyda'n gwaith yn ad-drefnu Teledu Daearol Digidol (DTT). Ond, mae ein ffocws yn symud o ddatblygu polisi i gefnogi'r darlledwyr sy'n gyfrifol am gyflwyno a'r diwydiant ehangach.
- **Cefnogi ymagwedd newydd i faterion ar-lein -** Rydym yn gweithio'n agos gyda diwydiant i sicrhau bod buddiannau defnyddwyr a dinasyddion yn cael eu hadlewyrchu ar lein mewn mesurau hunanreoleiddiol synhwyrol a chodau diwydiant priodol. Enghraifft o hyn yw ein hymateb diweddar i wahoddiad gan y diwydiannau cynnwys a Darparwyr Gwasanaethau Rhyngrwyd (ISP) i gefnogi'u trafodaethau ar fesurau i fynd i'r afael â phroblem rhannu ffeiliau defnyddiwr-i-ddefnyddiwr anghyfreithlon. Roedd gan Ofcom rôl hollbwysig i sicrhau bod buddiannau defnyddwyr yn cael eu cynrychioli'n effeithiol yn y trafodaethau hyn

gyda'r diwydiant. Mae’r trafodaethau hefyd yn ystyried rôl addysg defnyddwyr a'r gwasanaethau cyfreithiol sydd ar gael ar gyfer lleihau’r ymddygiad troseddol. Rydym hefyd yn cefnogi ymgynghoriad gan y Llywodraeth ar ddeddfwriaeth yn y maes hwn.

- **Trwyddedu darlledu radio** – yn ychwanegol at ein gwaith yn cefnogi datblygiad radio, rydym wedi cynllunio rhaglen waith sylweddol yng nghyswllt trwyddedu a rheoleiddio darlledu radio:
  - ail-hysbysebu trwyddedau radio masnachol analog lleol presennol wrth iddynt nesáu at eu dyddiadau dod i ben;
  - paratoi ar gyfer ail-hysbysebu (drwy arwerthiant) yn y dyfodol y tair trwydded radio masnachol analog cenedlaethol;
  - lle bo’n briodol, ymestyn ac adnewyddu trwyddedau radio masnachol analog lleol presennol i gynyddu eu cyfnod yn unol â gofynion statudol – yn ystod 2009/10, byddwn hefyd yn dymuno ystyried y broses ar gyfer adnewyddu’r drwydded amlblecs radio genedlaethol gyntaf;
  - cwblhau ail rownd trwyddedu gwasanaethau radio cymunedol newydd ac ystyried ar ba ffurf y gall unrhyw drwyddedau radio cymunedol eraill fod;
  - parhau i drwyddedu’r holl wasanaethau darlledu radio eraill heb fod yn rhai’r BBC, gan gynnwys gwasanaethau cyfyngedig a gwasanaethau rhaglenni sain ddigidol;
  - samplu cynnwys gwasanaethau radio cymunedol a masnachol i sicrhau ei fod yn cydymffurfio ag amodau trwyddedau;
  - ystyried ceisiadau gan drwyddedigion ar gyfer amrywio eu trwyddedau e.e. newidiadau i'r drefn gwasanaethau ar wasanaeth amlblecs radio DAB; a
  - sicrhau y cydymffurfir â rheolau perchnogaeth cyfryngau statudol, gan gynnwys cynnal unrhyw adolygiadau sy’n ofynnol yn dilyn newid rheolaeth.
- **Trwyddedu darlledu teledu -** yn ychwanegol at ein gwaith ar ddyfodol DGC a'r defnydd o sbectrwm teledu daearol digidol (DTT), byddwn yn parhau i ymgymryd â rhaglen waith ar drwyddedu darlledu teledu:
  - parhau i drwyddedu gwasanaethau darlledu teledu heb fod yn rhai’r BBC, gan gynnwys sianeli ar lwyfannau Freeview a Sky;
  - ystyried ceisiadau gan drwyddedigion ar gyfer amrywio eu trwyddedau e.e. newidiadau i'r drefn gwasanaethau ar wasanaeth amlblecs DTT; a
  - sicrhau bod yr holl drwyddedau perthnasol yn caniatáu i’r broses newid i’r digidol gael ei gweithredu’n ddidrafferth.

Grymuso dinasyddion a defnyddwyr a gwella cydymffurfiad rheoleiddiol lle bo angen

5.55 Mae grymuso defnyddwyr a dinasyddion yn un o brif elfennau ein gwaith. Mae buddiannau dinasyddion a defnyddwyr yn dibynnu ar eu gallu i wneud dewisiadau

gwybodus. Mae'n debyg hefyd y bydd ein rôl yn cynnal a gwella cydymffurfiad rheoleiddiol yn cynyddu dros amser, wrth i'r amgylchedd cyfathrebu ddod yn fwyfwy cymhleth.

- **Datblygu a gorfodi polisïau diogelu'r defnyddiwr** - trafodir manylion y maes gwaith hwn yn gynharach yn yr adran hon.

- **Hyrwyddo gwybodaeth defnyddwyr a gwella'r drefn newid darparwyr** – mae'r maes gwaith hwn yn cynnwys y gweithgareddau canlynol:

  - Byddwn yn gweithio i wella'r wybodaeth a ddarperir i ddefnyddwyr drwy weithredu ein cynllun achredu ar gyfer gwefannau cymharu prisiau. Cafodd dwy wefan cymharu prisiau eu hachredu gennym ym mis Mehefin eleni.

  - Hefyd, byddwn yn gweithio i sicrhau bod defnyddwyr yn gallu cael gafael ar wybodaeth Ansawdd Gwasanaeth perthnasol i'w grymuso i wneud dewisiadau gwybodus yn y farchnad. Ar hyn o bryd, rydym yn adolygu cynllun Topcomm.

  - Byddwn hefyd yn bwrw 'mlaen â'n gwaith ar wella prosesau newid cyflenwyr er mwyn sicrhau nad yw'r prosesau cyfredol yn llesteirio gallu defnyddwyr i newid - ar gyfer symud unwaith ac yng nghyswllt cynigion cynhyrchion wedi'u bwndelu. Byddwn yn parhau i weithio gyda'r diwydiant ar ymchwilio i'r achos dros gysoni rhagor ar y prosesau newid.

Symleiddio rheoleiddio a lleihau'r baich gweinyddol i'r eithaf

5.56 Gan fod y pwysau economaidd presennol yn debygol o gyflwyno heriau ychwanegol i lawer o'n rhanddeiliaid, mae'n bwysig ein bod yn lleihau unrhyw feichiau diangen a achosir gan reoleiddio. Rydym yn ceisio gwneud hyn yn gyson gyda'n hegwyddorion rheoleiddio a lle bo'n briodol er budd dinasyddion a defnyddwyr. Amlinellir isod y meysydd gwaith allweddol sydd ar y gweill yn 2009/10 sy'n symleiddio ac yn lleihau beichiau rheoleiddio.

- Fel rhan o'r adolygiad o ddarlledu gwasanaeth cyhoeddus, adolygwyd y dyletswyddau sy'n gysylltiedig â thrwyddedau Channel 3 gennym ac, o ganlyniad, rydym yn bwriadu gwneud newidiadau i drwyddedau a fydd yn caniatáu i ITV wneud arbedion o ryw £54m y flwyddyn, i adlewyrchu'r gostyngiad yng ngwerth trwyddedau Channel 3. Mae ein cynigion yn destun ymgynghori ar hyn o bryd. Yn ystod 2009/2010 bwriadwn ymgysylltu â'r Llywodraeth i weithredu setliad cynaliadwy newydd ar gyfer Darlledu Gwasanaeth Cyhoeddus.

- Ym mis Medi 2008, darparwyd rhagor o eglurder gennym ar ein dull gweithredu arfaethedig ar gyfer rheoleiddio'r defnydd o fynediad cenhedlaeth nesaf (NGA) a rhwydweithiau ffibr mewn adeiladau newydd. Mae'r dull gweithredu ar gyfer rheoleiddio'r defnydd o Fynediad Cenhedlaeth Nesaf (NGA) yr ydym yn ei gynnig yn y DU yn hyblyg, er mwyn hybu'r gwaith o ddatblygu a threialu cynnyrch a gwasanaethau newydd ac mae'n ddigon ysgafn ei gyffyrddiad i ganiatáu arbrofi gyda modelau busnes a phrisio, gan hyrwyddo cystadleuaeth a diogelu cwsmeriaid yr un pryd. Os bydd rhanddeiliaid yn cytuno gyda'r cynigion hyn, byddwn yn rhoi ein dull gweithredu rheoleiddiol ar waith yn ystod 2009/2010.

- Bwriad ein gwaith yn ymestyn eithriadau trwydded ar gyfer amrediad ehangach o gyfarpar radio yw lleihau beichiau rheoleiddio a galluogi'r defnydd o dechnolegau

newydd arloesol, y ddau yn rhan o'n Hadolygiad o Sbectrwm. Rydym wedi cyhoeddi rheoliadau yn ymwneud ag eithriadau trwydded ym mis Medi 2008 ac mae gwaith arall ar y gweill ar gyfer flwyddyn nesaf.

- Wrth gynnal adolygiad newydd o'r farchnad delegyfathrebu, rydym yn ystyried a oes lle i leihau rheoleiddio, yn unol â'n hegwyddorion strategol yn y maes telegyfathrebu. Mae'r enghreifftiau o adolygiadau arfaethedig o'r farchnad a allai arwain at leihau'r baich rheoleiddio yn cynnwys yr adolygiadau o'r farchnad band cul (llais) cyfanwerthol a manwerthol.

Mae ein Cynllun Symleiddio, sydd i fod i'w gyhoeddi ar wefan Ofcom yn gynnar ym mis Rhagfyr yn rhoi rhagor o fanylion am ymdrechion Ofcom yn y maes hwn.

Hyrwyddo i'r eithaf ein heffaith ar ddatblygiadau polisi Ewropeaidd a rhyngwladol ehangach

5.57 Mae datblygiadau allanol ehangach dros y blynyddoedd diwethaf wedi dangos bod angen ffocws ar lunio polisïau cyfathrebu ar lefel ryngwladol. Ar lefel Ewropeaidd, byddwn yn cyfrannu at ddatblygu a gweithredu deddfwriaeth yr UE – mae sawl maes allweddol yn natblygiad polisi ar lefel yr UE i ni ganolbwyntio arnynt yn 2009/10. Byddwn yn:

- Parhau i weithio gyda Llywodraeth y DU ac ymgysylltu ar lefel Ewropeaidd i sicrhau bod buddiannau defnyddwyr a dinasyddion y DU yn cael eu cynrychioli'n llawn yn yr Adolygiad o'r Fframwaith Ewropeaidd ar gyfer cyfathrebu electronig yn ogystal â chynlluniau eraill sydd ar y gweill sy'n effeithio ar y sector cyfathrebu, megis y Rheoliad ar Grwydro a Chyfarwyddeb Hawliau Defnyddwyr yr UE.

- Cyfrannu'n rhagweithiol, yn uniongyrchol a lle bo'n briodol drwy'r Grŵp Rheoleiddwyr Ewropeaidd, at ddatblygiadau polisi'r Comisiwn yn y dyfodol mewn meysydd allweddol megis Mynediad Cenhedlaeth Nesaf (NGA), cyfraddau terfynu, gwasanaeth i bawb, mynediad a chynhwysiant, llythrennedd yn y cyfryngau, a chynnwys ar-lein.

- Cyfrannu, os bydd y Comisiwn yn datblygu cynigion, at adolygu'r Gyfarwyddeb E-fasnach a'r Gyfarwyddeb Mynediad Amodol.

5.58 Gan fynd y tu allan i'r persbectif Ewropeaidd, rydym yn gwbl ymrwymedig i ddull rheoleiddio sy'n fyd-eang ei natur ac mae llawer o'n rhanddeiliaid bellach yn rhan o weithrediadau rhyngwladol. Mae deall y ffocws mewn rheoliadau a pholisïau cyfathrebu mewn marchnadoedd eraill yn rhan hollbwysig o'n strategaeth ryngwladol.

5.59 Bydd Ofcom yn parhau i goleddu a, lle bo'n briodol, yn rhannu arferion gorau gyda'n cymheiriaid yn rhyngwladol. Bydd hyn yn cynnwys monitro datblygiadau yn y farchnad a datblygiadau rheoleiddiol, cyfrannu at drafodaethau ar faterion blaenoriaeth allweddol a fydd yn sail i'r penderfyniadau a wnawn ni, a lle bo modd, defnyddio dull gweithredu cydlynus a chydgysylltiedig yng nghyswllt rheoleiddio gwasanaethau cyfathrebu rhyngwladol.

5.60 Yn ystod 2009/10, bwriadwn gryfhau'r berthynas weithio gyda Gogledd America, gweddill Ewrop, China, Japan ac eraill, a byddwn yn rhoi mwy o ffocws ar adeiladu fforwm ar gyfer cynnal deialog gyda'r marchnadoedd sy'n tyfu'n gyflym yn India, Brasil a Rwsia, llawer ohonynt yn arwain y ffordd gyda gwasanaethau a chymwysiadau newydd ar raddfa anhygoel.

Paratoi fframwaith strategol newydd Ofcom

5.61 Eleni byddwn yn dechrau datblygu fframwaith strategol newydd ar gyfer datblygu rhaglen waith a blaenoriaethau Ofcom yn y tymor canolig. Er bod y fframwaith strategol newydd presennol yn dal yn berthnasol ac yn ddigon hyblyg i ymdopi â newid yn y tymor byr, mae natur ddeinamig y sector cyfathrebu ar hyn o bryd yn golygu y bydd yn rhaid i ni ailystyried ein hagwedd at gynllunio strategol a datblygu ein rhaglen waith.

5.62 Bydd datblygu fframwaith strategol newydd yn edrych ar sut y bydd angen i'n rôl newid o bosibl yn y tymor hwy, a bydd yn ystyried goblygiadau'r gwaith y mae'r Llywodraeth wedi bod yn ei wneud drwy'r Seiat Syniadau Cydgyfeiriant (CTT) ac yn y prosiect Prydain Ddigidol:

- Mae'r CTT, dan arweiniad grŵp llywio rhwng DCMS a BERR, wedi cael ei sefydlu i bennu effaith cydgyfeiriant ar y cyfryngau, y diwydiant cyfathrebu a defnyddwyr. Rydym wedi cefnogi gweithgarwch CTT, sydd i fod i gyhoeddi ei ganfyddiadau yn gynnar yn 2009.

- Adolygiad gan y Llywodraeth yw 'Prydain Ddigidol - Digital Britain' o'r diwydiannau cyfathrebu a'r cyfryngau digidol, a dros y misoedd nesaf bydd yn datblygu cynllun gweithredu ar gyfer y sectorau allweddol hyn o economi'r DU. Rydym yn croesawu'r cynllun hwn a bwriadwn weithio gyda'r adrannau perthnasol lle bo modd i helpu siapio 'Prydain Ddigidol', gan gofio'r effaith debygol a gaiff yr adolygiad hwn ar draws y sector cyfathrebu.

5.63 Bydd y gwaith a fydd yn arwain at gyhoeddi fframwaith strategol newydd yn ystyried amrywiaeth eang o faterion sy'n ymwneud â'r newidiadau sy'n effeithio ar esblygiad hirdymor y sector cyfathrebu ac esblygiad y fframweithiau ar gyfer rheoleiddio. Un o ddibenion y ddogfen ymgynghori hon yw cael barn am ba elfennau y dylid eu cynnwys yn y fframwaith strategol newydd.

Adran 6

Darparu gwasanaethau i ddinasyddion a defnyddwyr

6.1 Yn ogystal â datblygu polisi, mae Ofcom yn darparu gwasanaethau allweddol i ddinasyddion, defnyddwyr a rhanddeiliaid eraill fel defnyddwyr sbectrwm.

6.2 Bob blwyddyn, mae Ofcom yn disgwyl cael tua 300,000 o geisiadau gan y cyhoedd yn gofyn am gyngor ynglŷn â materion defnyddwyr yn y farchnad gyfathrebu, cwyno am berfformiad gwael gan ddarparwr gwasanaeth neu fater penodol yn ymwneud â chynnwys. Rydym hefyd yn cymryd camau gorfodi uniongyrchol ar ran amrywiaeth o randdeiliaid, er enghraifft, wrth gadw'r tonnau awyr yn rhydd rhag ymyrraeth.

6.3 Yn 2009, disgwyliwn gefnogi dros 220,000 o drwyddedau sbectrwm, gyda dros 150,000 o geisiadau newydd a cheisiadau adnewyddu, a fydd yn cynnwys lloeren, cysylltiadau sefydlog, radio busnesau preifat, a defnyddwyr sbectrwm amatur, morwrol ac eraill. Rydym wrthi'n cyflwyno system Gwasanaethau Gwybodaeth newydd i reoli'r trafodion hyn.

6.4 Yn yr adran hon rydym yn darparu trosolwg o'r gwasanaethau a ddarparwn i randdeiliaid fel rhan o'n gweithrediadau busnes arferol, a cheir disgrifiad o'r cysylltiadau rhwng darparu gwasanaethau i randdeiliaid a chyflawni ein blaenoriaethau polisi.

Cadw'r sbectrwm radio'n rhydd rhag ymyrraeth

6.5 Rydym yn monitro'r sbectrwm radio ac yn cymryd camau priodol i atal ymyrraeth niweidiol o'r sbectrwm. Mae'r galw cynyddol am sbectrwm yn arwain at ddefnydd mwy dwys a'r perygl o fwy o ymyrraeth, a rhagwelwn fwy o waith wrth i'r Gemau Olympaidd yn 2012 agosáu (rhagor o fanylion yn ffigur 14), ynghyd ag ymrwymiad parhaus i'r newid i'r digidol. Mae ein tîm Gweithrediadau Maes yn delio gydag oddeutu 17,000 o achosion y flwyddyn. Maent yn gweithredu i:

- amddiffyn cyfathrebiadau diogelu bywyd, gan gynnwys y gwasanaethau brys a'r gwasanaeth rheoli traffig awyr;
- atal y sbectrwm radio rhag cael ei ddefnyddio'n anghyfreithlon;
- caniatáu defnydd cyfreithlon ar y sbectrwm drwy, er enghraifft, ddarparu cyngor a chymorth i ddefnyddwyr sbectrwm; a
- sicrhau y caiff offer nad yw'n cydymffurfio ei dynnu oddi ar y farchnad.

6.6 Ein strategaeth fu canolbwyntio ein hadnoddau ar gadw'r sbectrwm radio yn rhydd rhag ymyrraeth niweidiol. Mae hyn wedi golygu trawsnewid ein tîm Gweithrediadau Maes yn helaeth, gan gynnwys y strwythur trefniadaethol, y strategaeth offer, cerbydau ac eiddo, maint a chymysgedd y gwaith, a rheoli pobl a diwylliant.

6.7 Yn 2009, byddwn yn adolygu'r offer technegol y bydd ei angen arnom er mwyn paratoi ar gyfer Gemau Olympaidd 2012. Yn benodol, gobeithiwn foderneiddio ein System Monitro Awtomataidd bresennol (UMS) a'n galluoedd Monitro a Chanfod

Cyfeiriad O Bell (RMDF) a ddefnyddir ar gyfer canfod defnydd anghyfreithlon o sbectrwm; ac uwchraddio'r offer prawf a ddefnyddir gan ein Peirianwyr Maes.

6.8 Rydym yn adolygu ein gweithdrefnau gweithredol yn gyson er mwyn ymgyrraedd at ragoriaeth a byddwn yn cyflawni achrediad ISO 9000:2000 yn 2009, a fydd yn ategu'r achrediad UKAS a adnewyddwyd yn 2008. Bydd ymrwymiad cyson i ddatblygiad proffesiynol ein cydweithwyr a'r ffaith i ni gyflogi prentisiaid peirianyddol yn ddiweddar yn cyflwyno Gweithlu yn y Maes a fydd yn "Addas i'r Pwrpas" yn 2009 a thu hwnt.

6.9 Ar hyn o bryd, rydym yn canolbwyntio ar adolygu ein dull o orfodi i sicrhau ein bod yn cael y gwerth gorau am arian a'r effeithiolrwydd gorau posibl ym meysydd allweddol darlledu anghyfreithlon, cydymffurfiad offer, monitro a datrys ymyrraeth.

Trwyddedu mynediad at y sbectrwm radio

6.10 Mae Ofcom yn trwyddedu mynediad at y sbectrwm radio trwy gyhoeddi, adnewyddu a diddymu trwyddedau. Lle bo angen, rydym yn aseinio amledd, yn clirio safleoedd ac yn cydlynu'r defnydd o sbectrwm yn rhyngwladol.

6.11 Yn hanner cyntaf 2008, newidiasom hen systemau trwyddedu a oedd yn cefnogi cynnyrch Cysylltiadau Sefydlog ac yn ddiweddarach eleni bwriadwn ychwanegu cynnyrch Radio Busnes, Morwrol a Thrwyddedu Ysgafn i'r set newydd o systemau. Ar yr un pryd, byddwn yn symleiddio'r cynnyrch Radio Busnes ac yn addasu'r ffioedd a godir.

6.12 Mae gwelliannau wedi'u gwneud i'r porth gwe sy'n cefnogi trwyddedigion Amatur a Llongau er mwyn gwella profiad y defnyddiwr a symleiddio prosesau.

6.13 Yn 2009, bwriadwn wella'r gwasanaeth trwyddedu drwy:

- ychwanegu'r holl gynnyrch trwyddedu gan gynnwys trwyddedau Gofod a Lloeren a thrwyddedau a roddwyd drwy arwerthiant i'r system drwyddedu newydd;
- galluogi rhanddeiliaid i wneud cais am drwyddedau Radio Busnes Preifat, a'u derbyn, ar-lein; a
- gweithredu'r systemau sy'n annog dull gweithredu seiliedig-ar-y-farchnad ar gyfer sbectrwm i'r dyfodol.

6.14 Byddwn hefyd yn cyhoeddi ymgynghoriad ar gynllun sbectrwm drafft ar gyfer Gemau Olympaidd a Gemau Paralympaidd Llundain yn 2012. Ceir rhagor o fanylion ar hyn yn ffigur 13.

Ffigur 13: Paratoi ar gyfer Gemau Olympaidd Llundain 2012

Bydd Gemau Llundain yn cael eu cynnal rhwng 27 Gorffennaf a 9 Medi 2012 mewn gwahanol leoliadau ar draws y DU. Mae Ofcom yn gyfrifol am drefnu cynllun sbectrwm llawn ynghyd â rheoli trwyddedu ac ymyrraeth yn ystod y digwyddiad ei hun. Hwn fydd yr ymarfer rheoli sbectrwm mwyaf ers creu Ofcom a'n prif amcan fydd sicrhau bod ein cylch gwaith ar gyfer y Gemau'n cael ei gyflawni'n llwyddiannus.

Mae ein cyfrifoldebau yn cynnwys sawl maes allweddol:

- Cynllunio cynllun sbectrwm sy'n cyflawni ein dyletswydd i ddarparu sbectrwm i'r teulu Olympaidd yn ddi-dâl, fel y nodwyd yng nghais Llundain 2012.

- Sicrhau dyraniad sbectrwm effeithiol a system drwyddedu cyn y gemau ac yn ystod y gemau sy'n bodloni anghenion y rhanddeiliaid Olympaidd.
- Sicrhau y bydd y Gemau'n mynd rhagddynt yn ddidrafferth. I'r diben hwn, bydd yn rhaid i'n tîm Gweithrediadau Maes reoli ymyrraeth yn effeithiol ar sail amser real ar draws gwahanol leoliadau.

Ar hyn o bryd rydym yn gwneud gwaith ar gynllunio sbectrwm a bwriadwn gyhoeddi dogfen ymgynghori ar y testun hwn yn ystod gwanwyn 2009. Gan symud ymlaen, bydd angen i ni roi sylw i nifer o faterion polisi a materion gweithredol yn cynnwys:

- cynllunio ein dull gweithredu cyffredinol ar gyfer y dasg a deall y rhaniad llafur delfrydol rhwng Ofcom ac endidau eraill;
- diffinio ein dull gweithredu ar gyfer trwyddedu, rheoli ymyrraeth, gorfodi a materion cysylltiedig;
- sicrhau bod yr adnoddau, y seilwaith a'r systemau cywir ar gael;
- sicrhau bod ein cynllun gweithredol yn gadarn yng nghyswllt digwyddiadau heb eu cynllunio; a
- deall y costau'n sy'n gysylltiedig â gweithgareddau gweithredol a'r defnydd o sbectrwm.

Bwriadwn weithio'n agos gyda chydweithwyr sydd wedi trefnu neu sydd wrthi'n trefnu digwyddiadau tebyg yn Melbourne, Beijing, Sydney, Athen a Gemau'r Gaeaf yn Vancouver. Bydd angen i ni hefyd ymgynghori a chydweithredu'n agos gyda'r holl randdeiliaid perthnasol.

Bydd ein canfyddiadau cychwynnol a'n dull gweithredu cyffredinol arfaethedig yn cael eu hamlinellu yn ymgynghoriad y gwanwyn. Bydd rhagor o weithgareddau cynllunio yn cynnwys paratoi digwyddiadau ymarfer, sydd i fod i ddigwydd o 2010 ymlaen, cyn Gemau 2012.

Delio gydag ymholiadau a chwynion gan y cyhoedd

6.15 Mae tîm Gweithrediadau Canolog Ofcom yn delio gydag ymholiadau a chwynion gan ddefnyddwyr am wasanaethau telegyfathrebiadau, gwasanaethau teledu a radio a'r defnydd o'r sbectrwm radio. Rydym yn ateb oddeutu 20,800 o alwadau ffôn, 3,300 o negeseuon drwy ein gwefan, 1,200 o negeseuon e-bost a 1,500 o lythyrau a ffacsys bob mis.

6.16 Yn aml mae defnyddwyr yn cwyno i Ofcom am faterion telegyfathrebiadau am eu bod wedi cael ymatebion annigonol gan ddarparwyr gwasanaeth. Ein nod yw helpu defnyddwyr i ddatrys eu cwynion drwy eu cyfeirio at gyngor a gwybodaeth ddefnyddiol a chysylltu gyda darparwyr gwasanaeth.

6.17 Fel arfer, bydd pobl yn cwyno'n uniongyrchol i ni am raglenni teledu a radio. Rydym yn ystyried cwynion am nifer o feysydd megis diogelu pobl dan 18 oed, niwed a thramgwydd, tegwch a phreifatrwydd a bod yn ddiduedd ac yn gywir wrth gyflwyno newyddion. Ond, nid ydym yn ystyried materion sy'n ymwneud â bod yn ddiduedd ac yn gywir yng nghyswllt rhaglenni'r BBC, gan mai cyfrifoldeb Ymddiriedolaeth y BBC yw hynny. Rydym hefyd yn delio gyda chwynion am noddwyr rhaglenni a dylanwad masnachol honedig.

6.18 Mae Tîm Cynghori Ofcom hefyd yn derbyn ymholiadau am y defnydd o'r sbectrwm radio, er y cyfeirir y rhain gan amlaf at ein Canolfan Drwyddedu bwrpasol.

6.19 Rydym yn buddsoddi mewn systemau gwybodaeth i wella ein perfformiad wrth ddelio gyda galwadau yng nghyswllt ymholiadau a chwynion. Rydym hefyd yn ceisio hyrwyddo rôl Tîm Cynghori Ofcom i'r eithaf ar gyfer darparu rhybudd cynnar am bryderon defnyddwyr, megis galwadau distaw, slamio a cham-werthu. Mae hyn yn digwydd gyda marchnadoedd cyfathrebiadau sy'n newid yn gyflym yn gefndir iddo; mae mathau newydd o gwynion yn dod i'r wyneb drwy'r amser ac yn creu cynnydd annisgwyl yn nifer y cwynion a gawn.

Dyrannu amrediadau rhifau ffôn i ddarparwyr gwasanaeth

6.20 Mae gan Ofcom rôl bwysig yn dyrannu amrediadau rhifau ffôn i ddarparwyr gwasanaethau cyfathrebu sydd, yn eu tro, yn dyrannu rhifau unigol i'w cwsmeriaid. Mae nifer y ceisiadau a dderbynnir gan ddarparwyr gwasanaeth yn tyfu'n gyson. Rydym yn awr yn prosesu dros 2,000 o geisiadau bob blwyddyn.

6.21 Fel rhan o'n hadolygiad strategol o rifau ffôn, sefydlwyd gennym yr egwyddorion canlynol ar gyfer rhifo:

- dylai'r rhifau y mae ar gwsmeriaid eu heisiau fod ar gael pan fydd eu hangen;
- ni ddylid newid y rhifau y mae defnyddwyr yn eu defnyddio ar hyn o bryd os oes modd osgoi hynny;
- dylid cadw'r hyn y mae mathau penodol o rifau yn ei olygu i ddefnyddwyr, megis rhifau 080 yn cael eu cysylltu â galwadau am ddim;
- dylai prosesau dyrannu rhifau gefnogi cystadleuaeth ac arloesedd; a
- ni ddylai defnyddwyr fod yn agored i gamddefnydd.

6.22 Mae Ofcom wedi cymhwyso'r egwyddorion hyn i'r broses dyrannu rhifau ffôn i sicrhau bod ein proses yn effeithlon, yn cael ei gyrru gan ddefnyddwyr ac yn cael ei thywys gan y farchnad. Rydym wedi cyflwyno mesurau cadw rhifau mewn rhagor o ardaloedd daearyddol fel y gall darparwyr gwasanaeth ddefnyddio rhifau'n fwy effeithlon. Rydym hefyd yn cyflwyno prawf amddiffyn y defnyddiwr i'n proses dyrannu rhifau er mwyn sicrhau y gwneir y defnydd gorau o rifau ac i amddiffyn defnyddwyr yn well rhag sgamiau, twyll a mathau eraill o gamddefnydd drwy ddefnyddio rhifau ffôn.

Darparu gwasanaethau gwybodaeth

6.23 Mae Ofcom yn darparu gwybodaeth i'r cyhoedd am ddefnyddio'r sbectrwm radio. Mae hyn yn gyfraniad pwysig at gydlynu'r defnydd o sbectrwm yn effeithlon; ac mae hefyd yn hwyluso masnachu trwyddedau sbectrwm gan randdeiliaid. Mae Ofcom yn bwriadu ymestyn yr wybodaeth sydd ar gael ar-lein i'r cyhoedd, a fydd yn cael ei ategu gan ein system drwyddedu newydd sy'n cael ei chyflwyno yn 2008/9.

Cyhoeddi adroddiadau ymchwil marchnad ac adroddiadau ar y farchnad gyfathrebu

6.24 Byddwn yn cyhoeddi amrywiaeth eang o adroddiadau ar ddatblygiadau yn y sector cyfathrebu ac ar agweddau dinasyddion a defnyddwyr:

- bydd ein cyfres o Adroddiadau ar y Farchnad Gyfathrebu yn delio gyda datblygiadau ym meysydd teledu, radio, telegyfathrebiadau a'r rhyngrwyd ar draws y DU ac ar draws y byd;

- bydd ein Hadroddiad Blynyddol ar Ddarlledu Gwasanaeth Cyhoeddus yn asesu cyflwr darlledu gwasanaeth cyhoeddus yn y DU ac i ba raddau y mae dibenion a nodweddion DGC yn cael eu bodloni; a
- byddwn yn cyhoeddi ein hadroddiad blynyddol ar Brofiad y Defnyddiwr a fydd yn asesu dewisiadau mynediad defnyddwyr, grymuso a phryder defnyddwyr ar draws yr holl sectorau a reoleiddir gan Ofcom.

6.25 Byddwn hefyd yn cyhoeddi adroddiadau Cynnydd Digidol am:

- deledu digidol bob chwarter; a
- marchnadoedd eraill sy'n symud yn gyflym ar sail *ad-hoc*.

6.26 Yn olaf, fe fyddwn yn cyhoeddi'r holl ymchwil a gomisiynwyd yn ystod y flwyddyn i gefnogi prosiectau polisi Ofcom.

Cysylltiadau rhwng cyflwyno gweithrediadau a pholisi

6.27 Mae cyflwyno ein gwasanaethau gweithredol yn effeithiol wedi'i gysylltu'n agos â'r meysydd polisi allweddol a nodir yn ein fframwaith strategol. Er enghraifft:

- bydd annog dull gweithredu sy'n seiliedig ar y farchnad ar gyfer sbectrwm yn cael ei ategu drwy ddiwygio'r broses trwyddedu sbectrwm a rheoli ymyrraeth yn effeithiol;
- bydd datblygu peirianweithiau newydd ar gyfer cyflenwi canlyniadau i'r cyhoedd yn cael ei gefnogi gan uned Gwasanaethau Defnyddwyr Ofcom, sy'n delio gyda chwynion am raglenni a ddarlledir ar y teledu ac ar y radio;
- bydd gwella cydymffurfiad a grymuso defnyddwyr yn elwa o'r system rhybuddio cynnar a ddarperir gan y Ganolfan Gyswllt, a chamau effeithiol i fynd i'r afael â darlledu anghyfreithlon; a
- bydd hyrwyddo amodau ar gyfer cystadleuaeth ac arloesedd yn cael ei gefnogi gan ddyrannu rhifau ffôn yn effeithlon ac ymchwil a datblygu technoleg.

6.28 Mae ffigur 14 isod yn cynnig rhai enghreifftiau o'r cysylltiadau pwysig rhwng y gwasanaethau a ddarparwn i randdeiliaid a'r meysydd polisi a nodir yn ein fframwaith strategol tair blynedd.

Ffigur 14: Cysylltiadau rhwng cyflwyno gweithrediadau a pholisi

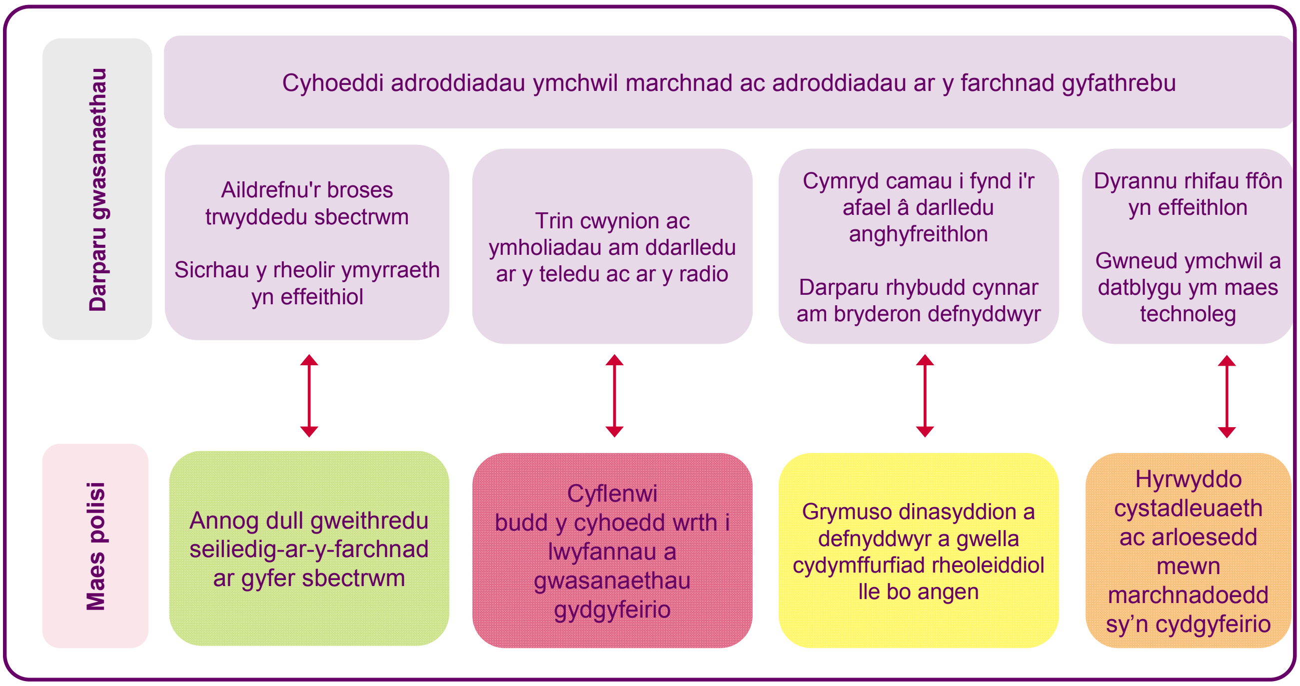

Adran 7

Cyflwyno gwerth i randdeiliaid

7.1 Ers ei sefydlu, mae Ofcom wedi sicrhau gostyngiadau olynol mewn termau real yn ei gyllideb i gyflwyno gwerth am arian i randdeiliaid. Ar sail debyg-wrth-debyg, roedd ein cyllideb yn 2008/09 17.5% yn is mewn termau real na'r gyllideb blwyddyn lawn wreiddiol a osodwyd yn 2004/05.

7.2 Ar ôl sawl blwyddyn o gynlluniau sylweddol i wella effeithlonrwydd, mae Ofcom yn dod yn sefydliad sydd wedi ennill ei blwyf gyda gofynion cyllideb mwy sefydlog. Mae hyn, ynghyd â'n heriau rheoleiddio fwyfwy cymhleth, yn golygu na fydd cymaint o gyfleoedd i wneud rhagor o ostyngiadau yn y gyllideb yn y blynyddoedd nesaf. Rydym ar hyn o bryd yn adolygu'r cyfleoedd i wneud rhagor o enillion effeithlonrwydd cyn y gosodir ein cyllideb ar gyfer 2009/10.

7.3 Yn ystod 2008/09, mae Ofcom wedi canolbwyntio ar nifer o gynlluniau i sicrhau bod rhanddeiliaid yn cael gwell gwerth am arian:

- parhau i adolygu ein portffolio eiddo gyda rhagor o resymoli wedi digwydd, a arweiniodd at derfynu un o'n prydlesi eleni;
- adolygu'r prosesau tendro ar gyfer contractau o faint sylweddol ar gyfer darparu gwasanaethau ar draws y sefydliad; a
- archwilio cyfleoedd i gyflwyno rhagor o fesurau effeithlonrwydd a gwerth i randdeiliaid drwy weithgarwch caffael ar y cyd ar draws cymuned eang o reoleiddwyr;
- lleihau nifer y cyhoeddiadau a argreffir, gan wneud yn siŵr yr un pryd fod cyhoeddiadau Ofcom ar gael yn hwylus ar ein gwefan.

7.4 Mae amrywiaeth o gynlluniau eraill yn yr arfaeth ar gyfer y flwyddyn i ddod, gan gynnwys rhesymoli ein hystadau argraffu, llungopïo a gweinydd i leihau cost a hefyd i gyfrannu'n gadarnhaol at gyflawni ein targed ar gyfer lleihau ein hôl troed carbon.

Atodiad 1

Cwestiynau ymgynghori

A1.1 Rydym yn ceisio barn gan ein holl randdeiliaid am y rhaglen waith arfaethedig ar gyfer 2009/10. Yn benodol, byddai'n ddefnyddiol pe gallech roi sylw i'r cwestiynau canlynol:

1. *Beth yw eich barn ynghylch a yw fframwaith strategol tair blynedd Ofcom yn dal yn berthnasol i'r rhaglen waith arfaethedig yn 2009/10?*

2. *Beth yw eich barn am raglen waith polisi arfaethedig Ofcom a'i brif feysydd blaenoriaeth ar gyfer 2009/10?*

3. *Beth yw eich barn am yr elfennau y dylid eu cynnwys yn fframwaith strategol newydd Ofcom?*

Atodiad 2

Ymateb i'r ymgynghoriad hwn

Sut mae ymateb

A2.1 Mae Ofcom yn gofyn am roi barn a sylwadau ysgrifenedig am y materion sydd wedi'u codi yn y ddogfen hon **erbyn 5pm ar 17 Chwefror 2009**.

A2.2 Mae'n well o lawer gan Ofcom gael ymatebion drwy ddefnyddio'r ffurflen ar-lein ar y we yn http://www.ofcom.org.uk/consult/condocs/draftap0910/howtorespond/form gan fod hyn yn ein helpu i brosesu'r ymatebion yn gyflym ac yn effeithlon. Byddem yn ddiolchgar hefyd pe gallech ein helpu drwy gwblhau dalen cyflwyno ymateb (gweler Atodiad 3), i ddangos a oes unrhyw ystyriaethau o ran cyfrinachedd neu beidio. Mae'r ddalen cyflwyno ymateb hon wedi'i chynnwys yn holiadur y ffurflen ar-lein ar y we.

A2.3 Yn achos ymatebion mwy i'r ymgynghoriad - yn enwedig y rheini sydd â siartiau, tablau neu ddata eraill i'w hategu - dylech eu hanfon drwy'r e-bost i marco.marini@ofcom.org.uk gan atodi'ch ymateb mewn fformat Microsoft Word, ynghyd â dalen cyflwyno ymateb i'r ymgynghoriad.

A2.4 Fel arall, ceir postio neu ffacsio ymatebion i'r cyfeiriad isod, ac enw'r ymgynghoriad wedi'i farcio arnynt.

Marco Marini
Riverside House
2A Southwark Bridge Road
Llundain SE1 9HA

Ffacs: 020 7981 3706

A2.5 Sylwch nad oes arnom angen copi caled yn ychwanegol at fersiwn electronig. Bydd Ofcom yn cydnabod ymatebion ar ôl eu cael os cânt eu cyflwyno drwy ddefnyddio'r ffurflen ar-lein ar y we ond nid fel arall.

A2.6 Byddai o gymorth pe gallech roi atebion uniongyrchol yn eich ymateb i'r cwestiynau a ofynnir yn y ddogfen hon, sydd wedi'u rhestru gyda'i gilydd yn Atodiad 1. Byddai hefyd o gymorth pe gallech egluro'r rhesymau dros eich barn a sut y byddai cynigion Ofcom yn effeithio arnoch chi.

Gwybodaeth bellach

A2.7 Os ydych yn dymuno trafod y materion a'r cwestiynau sydd wedi'u codi yn yr ymgynghoriad hwn, neu os oes arnoch angen cyngor ynghylch y dull priodol o ymateb, cysylltwch â Marco Marini yn marco.marini@ofcom.org.uk

Cyfrinachedd

A2.8 Rydym yn credu ei bod yn bwysig bod pawb sy'n ymddiddori mewn mater sydd dan sylw'n cael gweld y farn a fynegwyd gan ymatebwyr i ymgynghoriadau. Oherwydd hynny, byddwn fel arfer yn cyhoeddi'r holl ymatebion ar ein gwefan, www.ofcom.org.uk <http://www.ofcom.org.uk/>, wrth eu cael, os oes modd. Os ydych yn credu y dylid cadw'ch ymateb yn gyfrinachol, byddwch cystal â nodi pa

ran o'ch ymateb y dylid ei chadw'n gyfrinachol, neu a ddylid cadw'r cwbl ohono'n gyfrinachol, a nodi pam. Byddwch cystal â rhoi rhannau o'r fath mewn atodiad ar wahân hefyd.

A2.9 Os bydd rhywun yn gofyn inni gadw rhan neu'r cwbl o ymateb yn gyfrinachol, byddwn yn trin y cais hwn o ddifrif ac yn ceisio ei barchu. Ond weithiau bydd angen inni gyhoeddi pob ymateb, gan gynnwys y rheini sydd wedi'u marcio'n rhai cyfrinachol, er mwyn cyflawni rhwymedigaethau cyfreithiol.

A2.10 Sylwch hefyd y cymerir bod yr hawlfraint a phob eiddo deallusol arall sydd mewn ymatebion wedi'i rhoi dan drwydded i Ofcom i'w defnyddio. Mae eglurhad pellach o safbwynt Ofcom ar hawliau eiddo deallusol ar ei wefan yn http://www.ofcom.org.uk/about/accoun/disclaimer/

Y camau nesaf

A2.11 Ar ôl diwedd y cyfnod ymgynghori, mae Ofcom yn bwriadu cyhoeddi datganiad ym Mawrth 2009.

A2.12 Sylwch y gallwch gofrestru i gael Diweddariadau am ddim drwy'r post yn tynnu'ch sylw at ddogfennau perthnasol a gyhoeddir gan Ofcom. Mae mwy o fanylion ar gael yn: http://www.ofcom.org.uk/static/subscribe/select_list.htm

Prosesau ymgynghori Ofcom

A2.13 Mae Ofcom yn ceisio sicrhau bod y dull o ymateb i ymgynghoriadau yn un mor hawdd ag sy'n bosibl. Mae mwy o wybodaeth yn ein hegwyddorion ymgynghori yn Atodiad 2.

A2.14 Os oes gennych unrhyw sylwadau neu awgrymiadau ynghylch y modd y mae Ofcom yn cynnal ei ymgynghoriadau, galwch ein desg gymorth ymgynghori ar 020 7981 3003 neu anfonwch neges drwy'r e-bost atom yn consult@ofcom.org.uk. Byddem yn arbennig o falch o gael syniadau ynghylch sut y gallai Ofcom fod yn fwy effeithiol wrth geisio barn y grwpiau neu'r unigolion hynny, fel busnesau bach neu fathau penodol o ddefnyddwyr preswyl, sy'n llai tebygol o gynnig eu barn drwy ymgynghoriad ffurfiol.

A2.15 Os hoffech drafod y materion hyn neu brosesau ymgynghori Ofcom yn fwy cyffredinol gallwch gysylltu hefyd â Vicki Nash, Cyfarwyddwr yr Alban, sy'n hyrwyddwr ymgynghori i Ofcom:

Vicki Nash
Ofcom
Sutherland House
149 St. Vincent Street
Glasgow G2 5NW

Ffôn: 0141 229 7401
Ffacs: 0141 229 7433

E-bost vicki.nash@ofcom.org.uk

Atodiad 3

Egwyddorion ymgynghori Ofcom

A3.1 Mae Ofcom wedi cyhoeddi'r saith egwyddor ganlynol y bydd yn eu dilyn ar gyfer pob ymgynghoriad ysgrifenedig cyhoeddus:

Cyn yr ymgynghoriad

A3.2 Os oes modd, byddwn yn cynnal trafodaethau anffurfiol â phobl a chyrff cyn cyhoeddi ymgynghoriad mawr i gael gwybod a ydym yn meddwl yn y cyfeiriad iawn. Os nad oes gennym ddigon o amser i wneud hyn, byddwn yn cynnal cyfarfod agored i egluro ein cynigion yn fuan ar ôl cyhoeddi'r ymgynghoriad.

Yn ystod yr ymgynghoriad

A3.3 Byddwn yn glir ynghylch pwy yr ydym yn ymgynghori â hwy, pam, ar ba gwestiynau ac am ba hyd.

A3.4 Byddwn yn gwneud y ddogfen ymgynghori'n un mor fyr a syml ag sy'n bosibl gyda chrynodeb o ddim mwy na dwy dudalen. Byddwn yn ceisio ei gwneud mor hawdd ag sy'n bosibl rhoi ymateb ysgrifenedig i ni. Os yw'r ymgynghoriad yn gymhleth, efallai y byddwn yn darparu arweiniad byr mewn iaith syml i gyrff llai neu unigolion na fyddent yn gallu rhoi o'u hamser i rannu eu barn fel arall.

A3.5 Byddwn yn ymgynghori am gyfnod o hyd at 10 wythnos yn dibynnu ar effaith bosibl ein cynigion.

A3.6 Bydd rhywun o fewn Ofcom yn gyfrifol am sicrhau ein bod yn dilyn ein canllawiau ein hunain ac yn estyn allan at y nifer mwyaf o bobl a chyrff sydd â diddordeb yng nghanlyniad ein penderfyniadau. 'Hyrwyddwr Ymgynghori' Ofcom hefyd fydd y prif berson y dylid cysylltu ag ef i roi barn am y modd yr ydym yn rhedeg ein hymgynghoriadau.

A3.7 Os na fyddwn yn gallu dilyn un o'r egwyddorion hyn, byddwn yn egluro pam.

Ar ôl yr ymgynghoriad

A3.8 Rydym yn credu ei bod yn bwysig bod pawb sy'n ymddiddori mewn mater sydd dan sylw'n cael gweld barn rhai eraill yn ystod yr ymgynghoriad. Fel arfer, byddem yn cyhoeddi'r holl ymatebion a gawsom ar ein gwefan. Yn ein datganiad, byddwn yn rhoi'r rhesymau dros ein penderfyniadau ac yn disgrifio sut yr oedd barn y rhai a fu'n gysylltiedig wedi helpu i siapio'r penderfyniadau hynny.

Atodiad 4

Dalen cyflwyno ymateb i'r ymgynghoriad

A4.1 Er mwyn gweithredu'n dryloyw a dilyn arferion rheoleiddio da, byddwn yn cyhoeddi'r holl ymatebion i ymgynghoriadau'n llawn ar ein gwefan, www.ofcom.org.uk

A4.2 Rydym wedi cynhyrchu dalen ar gyfer cyflwyno ymatebion (gweler isod) a byddem yn ddiolchgar iawn pe gallech anfon un ohonynt gyda'ch ymateb (mae hon wedi'i chynnwys yn y ffurflen ar-lein ar y we os byddwch yn ymateb fel hyn). Bydd hyn yn ein helpu i brosesu ymatebion yn gyflymach, ac i gadw cyfrinachedd os yw hynny'n briodol.

A4.3 Gellir gwella ansawdd yr ymgynghori drwy gyhoeddi ymatebion cyn i'r cyfnod ymgynghori ddod i ben. Yn benodol, gall hyn fod o gymorth i'r unigolion a'r cyrff hynny sy'n brin eu hadnoddau neu heb fod yn gyfarwydd iawn â'r materion dan sylw i ymateb yn fwy gwybodus. Felly byddai Ofcom yn annog ymatebwyr i gwblhau eu dalen cyflwyno mewn modd sy'n caniatáu i Ofcom gyhoeddi eu hymatebion wrth iddynt ddod i law, yn hytrach nag aros nes bod y cyfnod ymgynghori wedi dod i ben.

A4.4 Mae'n well o lawer gennym gael ymatebion drwy'r ffurflen ar-lein sydd ar y we sy'n cynnwys y ddalen gyflwyno. Os ydych yn ymateb drwy'r e-bost, y post neu ffacs, gallwch lawrlwytho copi electronig o'r ddalen hon mewn fformat Word neu RTF oddi ar yr adran 'Ymgynghoriadau' ar ein gwefan yn www.ofcom.org.uk/consult/

A4.5 Byddwch cystal â rhoi unrhyw rannau o'ch ymateb y credwch y dylid eu cadw'n gyfrinachol mewn atodiad ar wahân i'ch ymateb a rhowch eich rhesymau dros nodi pam na ddylid cyhoeddi'r rhan hon o'ch ymateb. Gall hyn gynnwys gwybodaeth fel eich cefndir a'ch profiad personol. Os ydych am i'ch enw, eich cyfeiriad, manylion cyswllt eraill neu deitl eich swydd aros yn gyfrinachol, byddwch cystal â'u rhoi ar eich dalen gyflwyno'n unig, fel na fydd yn rhaid inni olygu'ch ymateb.

Dalen cyflwyno ymateb i ymgynghoriad gan Ofcom

MANYLION SYLFAENOL

Teitl yr ymgynghoriad:

At (cyswllt yn Ofcom):

Enw'r ymatebydd:

Yn cynrychioli (eich hun neu gorff/cyrff):

Cyfeiriad (os na chafwyd ef drwy'r e-bost):

CYFRINACHEDD

Ticiwch isod i ddangos pa ran o'ch ymateb yr ydych yn ei hystyried yn gyfrinachol, a rhowch eich rhesymau am hynny

Dim byd	☐	Enw/manylion cyswllt/teitl swydd	☐
Yr ymateb cyfan	☐	Corff	☐
Rhan o'r ymateb	☐	Os nad oes atodiad ar wahân, pa rannau?	

Os nad ydych am i ran o'ch ymateb, eich enw neu enw'ch corff gael eu cyhoeddi, a gaiff Ofcom barhau i gyhoeddi cyfeiriad at gynnwys eich ymateb (gan gynnwys, yn achos unrhyw rannau cyfrinachol, grynodeb cyffredinol nad yw'n datgelu'r wybodaeth benodol neu'n rhoi modd i'ch adnabod)?

DATGANIAD

Rwy'n cadarnhau bod yr ohebiaeth sydd gyda'r ddalen gyflwyno hon yn ymateb ffurfiol i ymgynghoriad y caiff Ofcom ei gyhoeddi. Fodd bynnag, wrth roi'r ymateb hwn, rwy'n deall y gallai fod angen i Ofcom gyhoeddi'r holl ymatebion, gan gynnwys y rheini sydd wedi'u marcio'n rhai cyfrinachol, er mwyn cyflawni rhwymedigaethau cyfreithiol. Os wyf wedi anfon ymateb drwy'r e-bost, caiff Ofcom ddiystyru unrhyw destun e-bost safonol ynghylch peidio â datgelu cynnwys neges e-bost ac atodiadau.

Mae Ofcom yn ceisio cyhoeddi ymatebion wrth iddynt ddod i law. Os nad yw eich ymateb yn gyfrinachol (yn gyfan gwbl neu'n rhannol), ac y byddai'n well gennych inni beidio â chyhoeddi'ch ymateb nes i'r ymgynghoriad ddod i ben, ticiwch yma. ☐

Enw | Llofnod (os darperir copi papur)